D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1965 METAI, BIRŽELIO MĖNESIO 26 D. / JUNE 26, 1965 / PART TWO NR. 149 (26)

SURASTI ENERGIJĄ IR PAKINKYTI DARBAN

Mintys apie ateitininkų kongresą Toronte

Už savaitės važiuojame į Torontą ateitininkų kongresan. Tai yra neeilinis įvykis. Todėl norisi juo ilgiau pagyventi. Kongrese vilioja susitikimas su senais pažįstamais, proga tęsti laiko nutrauktus pasikalbėjimus. Norėjome šiuos pokalbius atnaujinti dar prieš kongresą— kreipėmės į nemažai savo pažįstamų, prašydami, kad sutiktų spaudoje pasidalinti mintimis apie ateinantį kongresą: ko laukiama į jį važiuojant? Koks matomas jo tikslas? kokiais klausimais reiktų kongrese pasikalbėti?

Gautus laiškus (kuriuos dedame alfabeto tvarka) čia jums duodame pasiskaityti. Nebandėme išgauti kokią nors balansuotą nuomonių atranką, tačiau, manome, kad, laiškus beskaitant, bus juntami tie klausimai, kuriais šiandien ateitininkai rūpinasi. **A. ir A.**

●

Daina Barzdukienė yra baigusi politinius mokslus. Šiuo metu gyvena Falls Church, Virginia.

Skaičiau Federacijos Vado straipsnius spaudoje, bet neturiu prasmingų patarimų bei pageidavimų. Tik viena idėja peršasi mintin — girdėjau kažkur, kad tėvai jėzuitai siūlo lietuvišką Peace Corps padėti lietuviams Pietų Amerikoje. Kažin, ar nevertėtų bent padiskutuoti, ypatingai studentams, visas galimybes įgyvendinti tokiam planui.

●

Ignas Budrys, elektros inžinierius, yra naujasis Chicagos sendraugių ateitininkų skyriaus pirmininkas.

Lig šiolei ateitininkų kongresai ribodavosi keletu paskaitų ir mažiau ar daugiau savęs pasigrožėjimu — suvažiuojam pažiūrėti kaip gražiai mes atrodom, kiek mūsų daug suvažiavo, kokį puikų banketą suruošim. Nors būdavo viena kita vertinga paskaita, jos nepajėgė palikti didesnio įspūdžio ar iššaukti reakcijos ateitininkų tarpe.

Niekas mūsų per daug nesujaudina ir niekas mus nepastumia imtis kokio nors darbo, reikalaujančio daugiau negu tik keletos žodžių. Gal būt, pagrindinė problema yra toji, kad mes linkę per daug užsidaryti savo gete. Kaip kažkas pareiškė, nesirūpinkime negrais, nes jie nėra lietuviai. Gal kai kuriems mūsų tėvų kartos žmonėms tai ir priimtina, bet man atrdo, kad vienintelis būdas būti sąmoningais katalikais lietuviais yra išėjimas iš savo siauro kiauto, sprendžiant tarptautines problemas lygiai taip, kaip ir tautines. Mūsų pagrindinis tikslas yra išlikti **sąmoningais** katalikais lietuviais. Šito pasiekti neįmanoma užsidarius tik geto ribose, nes toks getas nepatenkina jaunuolio, ieškančio savo sielai ir protui maisto, nepatenkina jau daugelio ir iš sendraugių.

Šių minčių išvadoje kongresas turi rūpintis bendromis pasaulio problemomis. Ne tik apie jas kalbėti, bet tuo pačiu ir surasti būdų ir metodų kai kurių tų problemų sprendimui mūsų visuomenės tarpe. Temos turėtų apimti esančią visoumeninę santvarką, mažumų problemas (mes irgi mažuma), mūsų užduotį gyvenamo krašto politinėje, socialinėje bei kultūrinėje srityje.

Visos čia paminėtos temos glaudžiai rišasi su vykstančiuoju Bažnyčios Susirinkimu, kurio atgarsis ateitininkijoje vis dėlto labai mažai pastebimas. Mes linkę bažnyčios Susirinkimą suspausti į kažkokius mūsų asmeninius rėmus, taip, kaip ir visas kitas pasaulines problemas, ir atsisakome žvelgti giliau į svarstomus klausimus. Mes bijome naujovių, bet tuo pačiu metu skudžiamės, kad nėra lietuviškų mišių parapijose. Liberalinėje atmosferoje gal ir klebonai būtų sukalbamesni.

Apie metodus veiklai pagyvinti, tur būt, sunkiausia ką nors pasakyti. Atrodo, kad jeigu mes esame sąmoningi katalikai ir lietuviai, tai veikla savaime yra, nes negali būti nei sąmoningas katalikas nei lietuvis, nedalyvaudamas tiesioginiai veikloje, kurios reikalauja tiek katalikybė, tiek lietuvybė. Deja, po gražių kalbų nedaug kas belieka. Gal vieną būdą būtų galima bandyti — sudaryti ateitininkų aktyvistų branduolius ar celes, kurios judintų, erzintų ir angažuotų veiklai vietos ateitininkus. Tai tegalima įvykdyti privačia iniciatyva. Iš kongreso pusės, man atrodo, veiklos susilauksime tik tada, jeigu kongresas su krėstų visą ateitinikiją tiek, kad kiekvienas iš užsidegimo ar iš pykčio negalėtų nusėdėti. Tą gal ir būtų galima įvykdyti, tik reiktų labai kruopštaus pasiruošimo, ir šiame kongrese— vargu.

Bandysiu pateikti vieną konkretų pasiūlymą. Visi pripažįstame, kad vienas iš pagrindinių mūsų uždavinių yra ugdymas sąmoningų katalikų lietuvių. Mūsų veiklą bus galima vertinti, pažvelgus į teitininkus po penkiasdešimt metų. Jeigu mes pajėgsime išugdyti jaunimą, kuris sugebės išlikti sąmoningais katalikais, kurių darbai kels tiek lietuvių, tiek gyvenamojo krašto gerovę, mūsų pareiga bus atlikta. Išvada gana aiški — kongresas pagrindiniu klausimu turi skaityti jaunimo ugdymą. Todėl aš siūlau konkretų uždavinį — kodėl didesnėse lietuvių kolonijose nebūtų galima įsteigti ateitininkų šeštadienines mokyklas? Tokios mokyklos padėtų sucementuoti mūsų moksleivius ir duotų jiems be nustatyto lituanistinio kurso taip pat ir idėjinį auklėjimą. Šią idėją būtų įmanoma įgyvendinti be ypatingo vargo. Man šis klausimas atrodo ypač svarbus.

●

Teresė ir Algis Gečiai gyvena Philadelphijoje. Algis — inžinierius, buvęs SAS pirmininkas. Teresė — ką tik įvykusių Ateitininkų Federacijos Tarybos rinkimų komisijos pirmininkė.

Kongrese negalėsime dalyvauti. Bet, jei važiuotume, norėtume iš jo grįžti su pakilusia nuotaika, su didesniu entuziazmu savo organizacijai ir tautai. Kongresai turi būti ruošiami ne tik kaip didinga demonstracija sau ir visoumenei, kad esame garbinga, su tradicijomis organizacija, apjungianti didelį būrį lietuvių. Jame į mus turi prabilti ir mūsų iškiliausi žmonės, paskatindami mus darbui, kad ir ateitininkai ir bendruomenė neišnyktų, bet stiprėtų, kad ne tik mūsų vaikai, bet ir jų vaikai turėtų progą būti ateitininkais. Kongrese turi būti suteikiama proga pasireikšti ateitininkams, kurie dirba meninėse srityse.

Mes negalime tikėtis tokiame masiniame suvažiavime pakankamai išsikalbėti nei specifiniais organizaciniais klausimais, nei specifinėmis pasaulinėmis temomis. Kongresas gali tik paskatinti nelikti nuošaliai nuo tų problemų, neatsilikti nuo laiko dvasios, kaip, berods Vygantas, jau yra ateitininkams kalbėjęs, drauge su kitais mūsų žmonėmis. Gerai, kad ateitininkai pradeda domėtis ir diskutuoti universalius klausimus, bet tai jokiu būdu neturi nustumti į antraeilę vietą mūsų lietuviškų, tautinių problemų.

●

Gintarė ir Antanas Ivaškai gyvena Stratforde, Connecticut. Antanas — inžinierius, Gintarė — baigusi zoologiją, dažnai rašo mūsų spaudoje.

Kadangi kongresas bus pirmasis nuo to laiko, kai prasidėjo Bažnyčios Susirinkimas, manome, kad labai ir labai daug ko bus aptarti. Jokiu būdu nelikti prie organizacinių reikalų! Juk bent didesne dalimi tai atliko nepaprastoji konferencija.

Būtinai reikėtų apsvarstyti konkrečius būdus, kaip bendrai, o ypač pavieniai (sendraugiams), vykdyti popiežiaus Jono XXIII pradėtą darbą: dialogas su kitaip tikinčiais lietuviais ir nelietuviais, pastangos sudaryti ir prisidėti prie kitų grupių organizuojamos pagalbos lietuviams, pakliuvusiems ligai, alkoholizmui, neturtui į nagus. (Pavyzdžiui — ką ir kaip galėtumėm padėti Pennsylvanijos seniesiems lietuviams angliakasiams? Gal jų jaunajai kartai individualiai, ar grupiniai padėtumėm išmokti amatų ir t.t.?) Neslopinti lietuvių jaunuoliuose ryžto stoti į Peace Corps, teigiant, kad toks jaunuolis žus lietuvių tautai. Anaiptol! Tik paraginkime juos. Atminkime ypač jaunuolių pagalbą Pietų Amerikai. Be abejo — pabrėžti rūpestį civilinėmis teisėmis, skurdu, badu, karu. Suprasti, kad karas — tai pati paskutinioji iš eitis, su gal pačiais galutiniais (išnykimo) rezultatais. Iš kitos pusės — jei jau reikalaujame, kad amerikiečių ir anglų kariai laisvintų Lietuvą, tai bent nesišaipykime iš lietuviukų, savu noru stojančių kariuomenėn, kad galėtų Vietname kovoti su komunizmu. Tam reikia ir idealizmo, tam reikia ir drąsos. O mes, bendrai paėmus, lietuviai — gana egoistiški.

Daugeliu atvejų, pavienių ateitininkų pastangos eiti ekumenine linkme ligi šiol atsimušdavo klebonijos geltonojo akmens sienon. Gal dabar, kai pati dvasiškija labiau susirūpinus artimesniu kontaktu su pasauliečiais, galėtume gauti daugiau žodžio klebonijose, taip pat galėtume padėti kunigams jų administraciniuose darbuose, pavaduodami juos veikloj, ypač tarp jaunimo, senelių, ir aplamai artimesniam draugiškam kontakte su parapiečių šeimomis.

Gal turėtų būti paliestas ir katalikiškų mokyklų klausimas. Pavyzdžiui — ar būtina nuo pat pradžios iki kolegijos leisti katalikiškon? Daug pavyzdžių,

(Nukelta į 4 psl.)

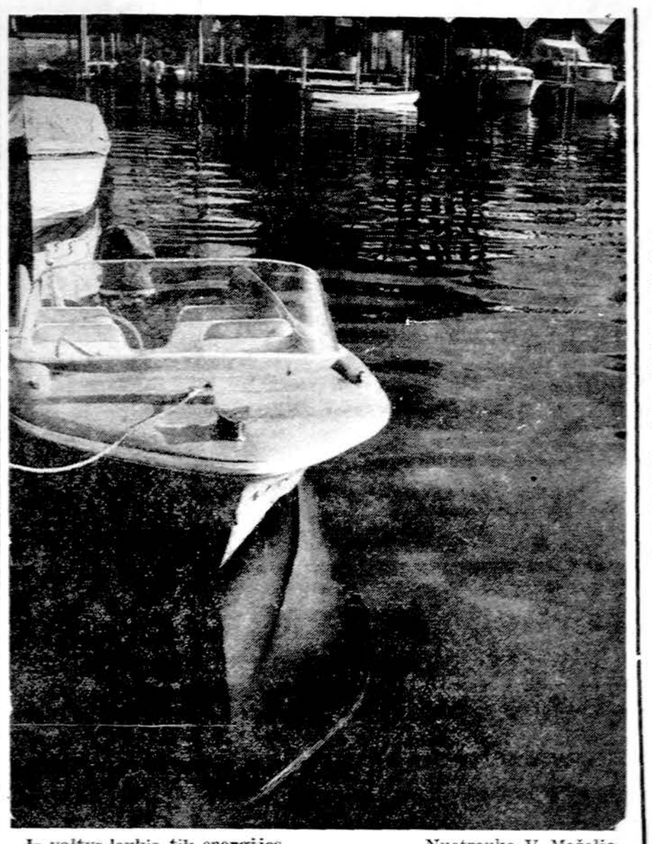

Ir valtys laukia tik energijos... Nuotrauka V. Maželio

Nerimstanti, tekanti upė... Nuotrauka V. Maželio

Šiame numery:

- Literatūros studijų pasigendant.
- Nuomonės ateitininkų kongreso išvakarėse.
- Stasiui Lauciui pasitraukus.
- Iš neskelbto S. Lauciaus kūrybinio palikimo.
- Jonas Aistis baigia svarstymus apie niekšybę.
- Kun. P. Dzegoraičio tapyba.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

Kertinė Paraštė

KAS APIE TAI RAŠYS?

Ne vienu atveju raštu ir žodžiu skundžiamasi, jog mūsuose tiek leidėjų, tiek visuomenės, tiek rašančiųjų per menkai domimasi mokslinėmis knygomis, pirmoj eilėj moksline lituanistika. Rūpestis nebe pagrindo. Tačiau kai kurios lituanistikos šakos vis dėlto vienu kitu veikalu gali ir pasigirti ir pasididžiuoti. Sakysim, nėra čia jau tokios absoliučios tuštumos nei istorijos, etnografijos, tautosakos, nei filosofijos moksluose. Šių sričių knygų, net specialių žurnalų, kasmet vis šis tas išleidžiama. Ir už studijinių šių sričių straipsnių periodinėje spaudoje akis vis ir vis protarpiais užkliūva.

Bauginanti situacija tačiau klostosi lituanistinio literatūros mokslo bei literatūros istorijos plotuose. Per eilę metų be Vaclovo Biržiškos "Aleksandryno" neišėjo nė vienos, bent kiek didesnio dėmesio vertos šios srities knygos. Ypač ta prasme yra apleista naujoji mūsų literatūra. Senoji ir kiek artimesnės praeities mūsų literatūra dar bent periodinėje spaudoje įvairiomis progomis tampa dėmesio centru, kaip buvo Maironio ar Donelaičio metais. Tačiau atskiriems atvejams, tokiems kaip dr. V. Maciūno "Aiduose" paskelbtoji studija apie poetą Antaną Strazdą, suskaičiuoti ir vienos rankos pirštų būtų vis dėlto per daug.

Bet kur mūsų veikalai ir bent kiek platesnės studijos apie tuos rašytojus, kurių amžių skaitytume nuo Aisčio, Brazdžionio, Ramono kartos iki žemininkų, lankininkų ir po jų? Tiesiog bedugnė tuštuma. Tik ne kūrybine prasme. Laisvojo pasaulio pastarųjų dešimtmečių lietuvių literatūros svoris ir visoje mūsų rašto raidoje ir ypač laisvąją literatūrą lyginant su komunizmo luošinama kūryba tėvynėje, yra toks didelis, kad mums beveik trūksta svarsčių jai pasverti. Kartais susidaro įspūdis, kad mes čionykštės mūsų literatūros apimties tiesiog bijome. Smulkiomis recenzijėlėmis, beveik gramais sveriame tai, kam jau reikia kilogramų. Bet kas tuos kilogramus pakels ir padės ant svarstyklių?

Dar ir kitas paradoksas. Kai jau įsismaginame apie ką rašyti, tai ir galo nėra. O jau apie ką tylime, tai kaip nebylių nebyliai. Sakysim, kiek prirašėme įvairioje mūsų spaudoje apie Salomėją Nėrį. Tur būt, niekada apie kurį kitą lietuvį rašytoją tiek per visą dvidešimtmetį neprirašėme. Ne turime atskirų knygų apie Joną Aistį, Bernardą Brazdžionį ir jų kūrybą, o apie anų bendraamžę ir už juos kūrybingiau neprasišovusią Salomėją Nėrį ir parašėme ir išleidome.

Žinoma, tokios knygos pats išleidimo faktas nekeliamas čia kokia nors neigiama prasme. Tačiau faktą įjungiant į visos mūsų čionykštės literatūros situacinį kontekstą, vis dėlto, reikia pasakyti, kad darbą pradėjome ne iš to galo.

Šios dienos mūsų laikraščio kultūrinėje kronikoje skaitome žinutę, jog Lietuvoje atskira knyga išleidžiama studija apie E. Mieželaičio poeziją. Tai rašytojas, amžiaus prasme, mūsų žemininkų kartos. O kur šios kūrybingos ir drauge su mumis tuo pačiu likimu besidalinančios mūsų rašytojų kartos bent kiek įmanomesnis literatūrinis aptarimas? Be Rimvydo Šilbajorio vieno kito kiek platesnio užsimojimo "Metmenyse", kitur beveik nieko neberandame.

Suprantama, vyresniosios kartos lietuvių literatūros istorikams bei kritikams vertinti šios dienos gyvąją mūsų literatūrą yra dalykas, kai kuriomis prasmėmis, gal kiek ir svetimesnis. Laiko tėkmėje jiems gal kiek truputį stabtelėjus, atitrūkus nuo buvusios normalios mūsų literatūros vagos ir sunkiai pritampant prie naujų kelių, šių dienų naujosios mūsų literatūros problemose jų jaučiamasi lyg ir ne savuos namuos. Tačiau greta dr. Rimvydo Šilbajorio mes turime visą eilę literatūros mokslus jau čia baigusio ir laipsnius šioje šakoje įsigijusio jaunimo, pajėgiančio raštu reikšti savo mintis ne tik apie pokario kartos mūsų literatūrą, bet ir apie ankstesniųjų branduį palikimą. Tačiau jų rimtesnio užsimojimo raštų periodinėje mūsų spaudoje beveik kaip ir nematome. Tuo tarpu ir "Kultūrinio Draugo", ma-

(Nukelta į 7 psl.)

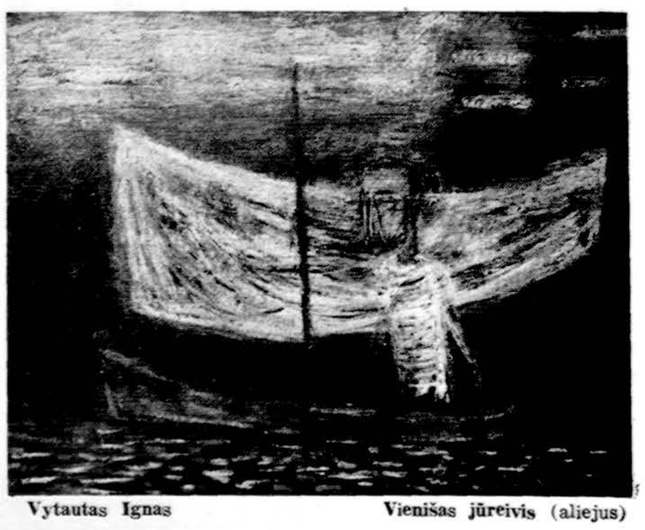

Vytautas Ignas — Vienišas jūreivis (aliejus)

ŽENGIANT Į ŠVENTO ANTANO GIMNAZIJOS DEŠIMTMETĮ

Šv. Antano pranciškonų gimnazija birželio 12 baigė savo devintuosius mokslo metus. Baigė iškilmingai, sutraukdama apie 300 svečių, tarp kurių buvo vysk. Pranas Brazys, MIC, ir nemaža dvasiškių. Iškilmę gražiai aprašė Maino valstybės dienraščiai, pažymėdami, jog ši gimnazija įkurta lietuvių kultūrai ugdyti. Vietiniai amerikiečiai į tokį užsimojimą žiūri su tam tikra pagarba bei nuostaba, nes iki šiol panašiu keliu ėjo prancūzai, kurių Maino valstybėje gana gausu.

Mokslo metų pabaiga šv. Antano gimnazijoj siejasi su abiturientų išleistuvėmis. Tai suteikia savotiško iškilmingumo, o labiausiai graudumo, kai, per eilę metų susigyvenus, tenka išsiskirti. Šiemet mokyklą atsisveikino 11 jaunuolių, gaudami gimnazijos baigimo pažymėjimus. Jie visi jau priimti į įvairias kolegijas bei universitetus. Jie visi čia buvo atsiųsti tėvų ne tik gauti bendro išsilavinimo, bet ir išmokti lietuvių kalbos, pažinti jos istorijos, pamėgti literatūros, visam laikui palinkti į lietuvybę.

Tokia intencija siuntė savo vaikus, tėvai su nemažu džiaugsmu mokslo metų pabaigoj suvažiuoja į išleistuvių šventę. Suvažiuoja iš tolimų vietų, nes šv. Antano gimnazijoje daugiau mokinių prisirenka iš toliau, negu iš arčiau. Tuo jau yra įveiktas priekaištas, kad gimnazijai plėtotis trukdą nuotoliai. Žinoma, tolimesniuose ir didesniuose miestuose gyvena ir daugiau lietuvių — susidaro gausesnė atranka tėvų, norinčių duoti vaikams lietuviškesnę gyvenimo orientaciją.

Šiemetinėse abiturientų išleistuvėse mišias laikė ir nuoširdų religinį - patriotinį žodį tarė vysk. P. Brazys, MIC. Buvo gražus įspūdis matyti pilną vienuolyno koplyčią ir net kitas gretimas patalpas, prisitelkusias jaunimo ir senimo. Mišiose giedojo mokinių choras. Pabaigoje keturiais balsais buvo užtraukta padėkos giesmė Te Deum laudamus.

Po pamaldų gimnazijos didžiojoj salėje įvadiniu rektoriaus T. Leonardo Andriekaus žodžiu pradėta gimnazijos pažymėjimų įteikimo programa. Pirma atitinkamai apibūdintas, kiekvienas abiturientas iš vyskupo rankų gavo brandos atestatą. Pabaigoj dar žodį tarė vyskupas. Po to ėjo meninė dalis — iš tautinių šokių, skudučių muzikos, dainų. Viską atliko gimnazijos šokėjų grupė, skudučių ansamblis, choras. Atgiedojus tautos himną, visi svečiai buvo susodinti prie vaišių stalų.

Taip šv. Antano gimnazija baigė šiemetinį savo darbą ir įžengė į dešimtuosius gyvavimo metus. Įžengė su didžia viltim, kad bus labiau vertinama lietuvių tėvų, negu iki šiol buvo. Gimnazijos vadovybė gi kaip tik šiuo metu jau laukia mokinių rudeniui. Sparčiai vyksta registracija, eina prašymai, teikiama informacija. Tikimasi, kad Šv. Antano gimnazijos dešimtmetį lietuviai tėvai tinkamiausiai pagerbs, gausiau čia siųsdami savo vaikus.

A. K.

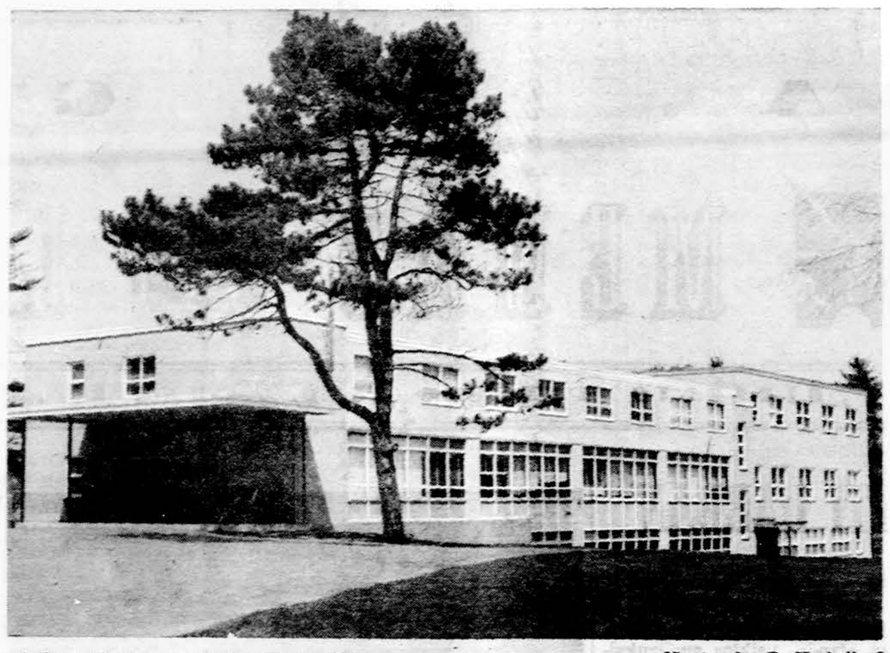

Šv. Antano gimnazija Kennebunkporte, Maine. Nuotrauka B. Kerbelienės

ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS REKT. ŽODIS

Abiturientams

Po ketverių mokslo metų atėjo mums atsisveikinti laikas. Jums, mieli Abiturientai, dabar atsiveria naujas pasaulis, pilnas pasiryžimų, darbo, vilčių. Iš šv. Antano gimnazijos Jūs išlekiate, lyg paukščiai iš lizdo, į labai plačias Amerikos bei Kanados padanges. Čia gyvenote nedideliame draugų būrelyje, kolegijose ir universitetuose gyvensite milžiniškoje jaunimo minioj. Šv. Antano gimnazijos mokytojai bei draugai liks toli. Atsisveikinus nelengva bus mums besusitikti.

Bet iš mūsų gimnazijos Jūs iškeliaujate į pasaulį ne tuščiom rankom. Jūs išsinešate mokslo baigimo pažymėjimą. Jūs išsinešate įvairiausių mokslinių žinių ir tvarkingo gyvenimo bendrabuty patirtį. Jūs čia gavote visa, kas reikalinga aukštųjų studijų pradžiai ir kilnaus krikščioniško gyvenimo keliui. Ypatingai ima džiaugsmas, kad Jums taip pat galėjom duoti žinių apie Lietuvą, jos kultūrą ir kalbą. Čia mokėtės lietuviškai kalbėti, rašyti, galvoti. Jums, kaip lietuviams, tai labai brangus turtas, ir jo stenkitės neprarasti.

Su Jumis man teko būti tik vienerius metus. Bet ir per tą ne ilgą laiką galima buvo pažinti Jūsų gražų elgesį, darbštumą, religingumą ir labai gerą valią laikantis bendrabučio tvarkos. Jūs džiuginote mus gerais mokslo pažymiais, gyvu veikimu visose organizacijose ir meile savo tėvų kalbai. Niekad nebus galima Jūsų užmiršti. Jūs priklausote tiems 64-riems jaunuoliams, kurie jau baigė šv. Antano gimnaziją ir pasiliko mūsų mintyse bei širdy. Mes domėsimės Jūsų visų gyvenimu, pažanga studijose, veikla lietuviškoje bendruomenėj.

Atsisveikinant Jums su šv. Antano ginmazija, linkiu, kad mokyklos baigimo pažymėjimas atvertų duris ne tik į aukštąjį mokslą, bet ir į laimingą gyvenimą. Jūs visuomet pasiliksite rektoriaus ir mokytojų atsiminimuose bei maldose. Tegul Dievo maloni ranka laimingai veda Jus per gyvenimą!

Tėvams

Didžiai miela tarti žodį ir tėvams, kurių sūnūs šiemet baigė šv. Antano gimnaziją. Tas žodis yra kupinas padėkos už pasitikėjimą, atiduodant auklėti mums savo jaunimą. Amerikoje bei Kanadoje yra šimtai tūkstančių lietuvių, bet mūsų mokykla turi tik apie 50 mokinių. Todėl čia ir tenka aiškiai pasakyti, kad tie tėvai, kurie prieš ketverius metus atsiuntė pas mus savo vaikus, yra verti didžios pagarbos. Šiandien jų sūnūs išeina su mokslo baigimo atestatais ir su lietuviško auklėjimo žymėm. Tuos tėvus nuoširdžiausiai sveikinu ir laikau šv. Antano gimnazijos tvirčiausiais ramsčiais. Jie išgirdo mūsų balsą. Jie palaikė mūsų gimnaziją mokiniais. Be jų šiemet nebūtų VI-sios abiturientų laidos.

Tas pat pasakytina ir apie kitus lietuvius tėvus, kurių sūnūs lankė ar lanko mūsų mokyklą. Gerų katalikiškų gimnazijų yra pilna Amerika ir Kanada, bet visame šiame kontinente tik viena tėra gimnazija, kur būtų auklėjamas jaunimas lietuviška kryptim.

Valiukai iš Rochesterio, N. Y., džiaugiasi savo sūnaus Vytauto brandos atestatu. Valiukų sūnus Šv. Antano gimnazijoj išbuvo visus ketverius metus. Nuotr. B. Kerbelienės

Paremti tokią mokyklą turėtų būti kiekvieno lietuvio pareiga. Kitos paramos niekas ir nenorėtų, jeigu tik lietuviai labiau siųstų į ją savo vaikus. Tie tėvai, kurie jau beveik per dešimtmetį tokią paramą teikė, mums tapo didžiai artimi ir brangūs. Tarp jų ir gimnazijos vadovybės užsimezgė dvasinės giminystės ryšys. Visi juk siekiame to paties tikslo — duoti lietuvių jaunimui galimai geresnį auklėjimą. Per eilę metų tasai ryšys stiprėjo laiškais, apsilankymais, telefoniniais pasikalbėjimais.

Mūsų gimnazijos mokinių tėvai yra pavyzdys didelei daugybei lietuvių šeimų, kurios neleido į šv. Antano gimnaziją savo vaikų, nors ir galėjo. Mūsų gimnazijos mokinių tėvai niekad nesiskundė, kad mokykla toli, kad reikia išsiskirti su sūnum ilgesniam laikui, kad susidaro ypatingos išlaidos. Jiems rūpi mūsų mokyklos aukštas lygis, budri mokinių priežiūra, lietuviška mokyklos dvasia...

Ačiū Dievui, tokių tėvų būrys nuolat auga, ir mes tikimės, kad šv. Antano gimnazija greit sustiprės mokinių skaičiumi. Gerai suprantame, jog yra savotiška auka išleisti toliau sūnų. Bet tai daroma jo labui. Lietuvių kalba yra mūsų gimnazijos programoje valdžios pripažinta lygiateisiu dalyku su kitais. Tai skatina mokinį ją labiau vertinti ir tinkamai jos mokytis. Nuostabu gali atrodyti ir tai, kad berniukai, metų dalį praleisdami pas mus, labiau pamilsta tėvus, jų išsiilgsta, jiems nuolat rašo. Namuose gi jie kartais net daugiau nuo tėvų tolsta, sėdėdami miestų mokyklose ir lakstydami gatvių pavojuose.

Geradariams

Šv. Antano gimnazija gali džiaugtis, turėdama daug geradarių. Geradarių aukomis ji pastatyta; geradarių aukomis ji dalinai iki šiol gyvuoja. Prašydami aukų, kas rudenį atsišaukiame į visus Amerikos ir Kanados lietuvius laiškais, ir matome, kaip jiems yra brangi šv. Antano gimnazija. Jai aukojama be pažiūrų skirtumo. Tai rodo, kad mūsų visuomenėje ši ypatinga mokykla turi tvirtas šaknis. Ji laikoma reikalinga lietuviškam pasauliui Amerikos kontinente.

Tai labai stiprina gimnazijos vadovybę sutelkti visas jėgas jai ugdyti; visus išteklius su-

(Nukelta į 7 pusl.)

Šv. Antano gimnazijos abiturientai su tėvais. Vidury vysk. Pr. Brazys, Jo dešinėj gimnazijos rektorius ir provinciolas T. Leonardas Andriekus, kairėje — Gabrielis Baltrušaitis — direktorius. Nuotr. B. Kerbelienės

VYSK. PRANAS BRAZYS APIE LIETUVIŠKĄJĄ GIMNAZIJĄ

Didelis šviesulys Amerikos lietuvių padangėje yra Tėvų Pranciškonų vedama šv. Antano gimnazija Kennebunkporte, Maine. Lietuvių kilmės jaunuoliai išmoksta joje ne tik lietuviškai kalbėti ir melstis, bet ir mylėti savo tėvus su visa jų praeitimi ir istorija. Tai yra labai svarbu, nes žmogus be praeities būtų žmogus be gilesnės individualybės, be šaknų, be veido. Kaip paukštį atskiriame iš jo čiulbėjimo, taip ir kiekvieną tautą iš jos kalbos. Štai kodėl taip branginu šią mūsų dienomis jau taip retą įstaigą ir linkiu nepailsti visiems, kurie ant savo rankų ją neša. Iš visos širdies laiminu šv. Antano gimnaziją: laiminu ją išlaikančius Tėvus Pranciškonus ir jų rėmėjus, laiminu jos mokytojus ir mokinius. Ypatinga Aukščiausiojo palaima telydi tuos, kurie šįmet ją baigia ir išeina į pasaulį pilni jaunatviškų vilčių ir ryžto.

Vysk. Pranas Brazys, MIC

Ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670.
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šešt. 12—3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K Š A
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, res. GA 5-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad ir šešt. uždaryta.

Tel. GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 2—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12—4 p. p., 6:30—8:30 val. vak. Šeštad. 12—4 val., trečiad uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—2 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ ir VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 5 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

Ofiso PR 8-7773, Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirmad. ketvirt. 5—8 antrad., penkt. 1—4.
Priiminėja tik susitarus.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šešt. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill
Telef. ofiso: PUllman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt 1-3 p. p. ir treč. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. C. K. PAULIS
Diagnostika ir Vidaus Ligos
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos susitarus telefonu.

Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1—9 p. p.
Išskyrus trečiadienį

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
Tik pirmadieniais ir ketvirtadieniais
VAL., nuo 2 iki 7 val. vak.
Aptarnauja tik senuosius pacientus
Naujų nebepriima.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. Rudokas, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7383
VAL.: 1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

Rez. tel. PR 9-6730.
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st. St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

Offiso telef. OLdfield 4-2896
Resid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos kiekvieną dieną 2—4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Sekmad.: 2 v. — 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., ketv. ir penkt., nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priiminėja ligonius tik susitarus
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta
Atostogose

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
specialybė: AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4 v. Treč. ir sekm tik skubiais atvejais ir susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. bandažai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29. Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WAlbrook 5-5076

Res. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
C H I R U R G A S
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6 - 8 val. vak.
Šeštadieniais 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9. antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3228
DR. S. Ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9, val., penktad. 10 v. r. iki 9 v. v., šeštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

Stasiui Lauciui pasitraukus

Jei kada rimtai ar taip sau,
tyčia
Giltinė pasibelstų į duris,
Ką staiga atcivei pasakyčia?
O sakyti gi ką nors turi.

Nežinau, ar verta būtų spirtis,
Įsikibus lovos geležies.
Vieną kartą žmogui reikia
mirti,
Bet gyventi vis dėlto veržies.

Tai posmai iš Stasio Lauciaus apmąstymų apie mirtį ir gyvenimą, parašyti maždaug prieš 20 metų, dar Vokietijoje. Mirties neišvengiamybė yra kone visuotinė poezijos tema, užgriebiama įvairaus amžiaus autorių. O pati mirtis praktiškai išnyra dažniausiai tada, kai jos niekas nelaukia. Jos įprastinė palydovė rezignacija paprastai iš anksto pašalina norą "veržtis gyventi".

Be abejonės, pats skaudžiausias įvykis šeimoje yra artimo netekimas. Nors šeima būtų ir gausesnė, tačiau bet kurio jos nario išėjimas lieka nebeužtaisoma spraga.

Mūsų rašytojų šeima, deja, nėra per gausi: šimtinė laisvajame pasaulyje, ir kita šimtinė — komunistų užgrobtoje tėvynėje, įskaitant visą rusiškai komunistinį prieauglį. Kai vienas kuris iš tos rašto šeimos pasitraukia, vieta ta amžinai lieka tuščia: niekas nebereikš minčių tuo stiliumi, niekas nebedainuos tais žodžiais, nė vienas neberodys tokių veikėjų ar situacijų.

Ar jauno ar pagyvenusio rašytojo nebetenkame, nuostolis vienodas. Kiekvienas yra savaip reikšmingas individas; literatūroje lyginamojo svorio dėsnis netaikytinas. Taip pat ir amžius neteikia dėsningų prielaidų: vienas jaunas nustoja rašyti, kitas ir senatvėje parodo gyvas kūrybines galias.

Pradžioje iškyla kaip poetas

Stasys Laucius visų pirma pasidaro žinomas kaip poetas. 1927 m. išleidžia eilėraščių rinkinį Pirmoji banga, po to Satyros, o 1929 m. jau dalyvauja Pirmo dešimtmečio antologijoje. Garsiajame Vytauto Didžiojo komiteto literatūros konkurse komisijos nerado reikalo nė vieno veikalo premijuoti, tačiau bene ketvertą veikalų komitetui buvo pasiūlyta išleisti. Tų išleistųjų kūrinių tarpe buvo ir Stasio Lauciaus poema Vytauto karžygiai.

BEN. BABRAUSKAS

Visą nepriklausomybės metą Laucius buvo mokytojas įvairiose provincijos mokyklose. Mokytojo profesija buvo pataukusi daugiau rašytojų negu kuris kitas verslas ar tarnyba, ir, deja, jinai tiek išsemdavo rašytoją, kad kūrybai veik nelikdavo nei nusiteikimo, nei laiko.

Stasys Laucius su plunksna ilgesnį tarpą niekad neišsiskyrė. Apie 1930 metus kauniškėje spaudoje Stellos vardu kažkas ėmė spausdinti aktualius, sklandžius, bent kiek satyrinius ilgokus eilėraščius. Kadangi jie užkabindavo dažnai teatrines ir kitokias gyvas Kauno temas bei žmones, daug kam atrodė, jog tai esama žinomo Kauno poeto darbo, tačiau vėliau paaiškėjo, jog lotyniškąja žvaigžde pasivadinęs provincijos (tuo metu bene Jonavos) poetas Stasys Laucius.

Laucius poezijos skirstyti į satyrinę ir kitokią veik neįmanoma. Sakysim, jo ilgieji eilėraščiai, po 100 ar daugiau eilučių, toli gražu nėra eiliuoti feljetonai, bet tik pasakojamieji eilėraščiai, "su turiniu", kur satyrinis elementas dažnai kaitaliojamas su lyriniu arba švelni pajuoka čia pat virsta rimtu, sakysim, patriotiniu patosu. Mūsų poetui būdingas ne satyriko kandumas, o tikras nuoširdumas. Štai kaip nuoširdžiai išreikštas tremtinio pasiilgimas tėvynės:

Aš norėčiau dar nors vieną
kartą,
Jei tai mano būtų tam valia,
Parymoti po sumos ant vartų,
Pašnekėt meiliau su tetule.

Išvaryti pradalgę nors vieną,
Kad įkaistų kraujas kaip
kadais;
Kad seselės mano vardo dieną
Iškaišytų mano kambarį
žiedais.

Rašytojas Stasys Laucius su šeima: Elzbieta Laucienė (kairėje) ir dukros — Gražina Stankūnienė (viduryje) ir Liucija Petrikonienė.

Poetas tampa dramaturgu

Nuo 1931 m. beveik kasmet Stasys Laucius ima rodytis su drama. Daugelis tų veikalų dažnai buvo šaulių ir kitų organizacijų vaidinami. Trys scenos veikalai (Kelias iš pelkių 1936, Žydinti žemė 1937 ir Signalas 1938) Lietuvoje buvo premijuoti. Bene vertingiausias Lauciaus veikalas Ponios Žydrienės bendrabutis 1953 m. Kultūros fondo premijuotas, deja, iki šiol neišspausdintas, tai ir scenos negalėjo išvysti. Šiek tiek paradoksiškai atrodo, kad vis skelbiami nauji scenos veikalų konkursai, o premijuotųjų per 12 metų nepasirūpiname išspausdinti (štai ir rytoj teks spręsti skautininkų ramovės skelbtąjį scenos veikalų konkursą).

Tame pačiame konkurse buvo išskirta ir kita St. Lauciaus drama — Paskutinė viltis. Toji daug kartų sėkmingai buvo vaidinama Chicagoje ir jos apylinkėse... taip pat iš rankraščio. Daugelio pjesių turinys patriotinis: ar tai iš nepriklausomybės karų ar iš pastarųjų mūsų partizanų kovų su bolševikais. Tatai, žinoma, Lietuvos okupantams akį duria, ir nėra ko tikėtis, kad jie bent užsimintų apie patriotinius net jau ir mirusiojo rašytojo raštus. Nors vyresniojo Stasio Lauciaus brolio, Amerikos lietuviams gerai žinomo Broniaus Vargšo slapyvardžiu, atgulusio toje pat Chicagoje prieš pusšimtį metų, parinktus raštus yra neseniai išleidę Lietuvoje. Mat, anas yra pabėgęs nuo caro, o šis nuo raudonojo jo įpėdinio. Lietuviui, aišku, vis tasia.

Stasys Laucius buvo aktyvus Lietuvių Rašytojų Dr-jos narys, dažnas Draugo ir kitų laikraščių bendradarbis. Poetas ir dramaturgas, karininkas ir mokytojas, savanoris ir šaulys, redaktorius ir visuomenininkas — visur Stasys Laucius pasireiškia kaip taurus lietuvis ir principų žmogus.

Stasys Laucius su lietuviais rašytojais 1949 m. po literatūros vakaro Manchestery, Anglijoje. Pirmoje eilėje, iš kairės į dešinę: Stasys Laucius, Fabijonas, Neveravičius, kun. Jonas Kuzmickis, Romualdas Spalis ir Vladas Šlaitas; antroje eilėje, kairėje — Kazimieras Barėnas.

Stasys Laucius

Iš nepaskelbto literatūrinio palikimo

SIDABRINIAI TAKAI

Sidabriniai takai nueiti.
Tartum sapnas visa praeitis.

Jais bėgiota, jais laukta, lydėta
Mielą dieną ir naktį žvaigždėtą

Į kaimynus, į šilą, į miestą,
Širdžiai kaistant iš laimės ir vėstant.

Juos dabar svečias kapas ir siaubas,
Tau suglumus ir meldžiantis, gaubia.

Mėtos šukės, laiškai, suvenyrai,
Kur juokeis ir kur ašaros biro,

Kur krimtais, kur mylėjai karštai.
Viskas, viskas pranyko, tik štai

Plėšo viesulas nebaigtą dramą
Apie vieną veikėją neramų

Ir jos lapais lyg tulpėmis barsto
Skaudų gruodą, kaip atvežant karstą.

Lyg raudų susitelkęs klausais,
Gal pažįstami gieda balsai,

Bet girdi, kaip vaiduokliai kvatoja,
Kad namie nesušildysi kojų.

Tad ir klausi palaužtas savęs,
Kurgi skausmas tave dar nuves

Ir kokiais dar takais vaikštinėsi,
Prisimindamas praeitį šviesią?

TAVO KRAŠTAS

Apie tulpių ir pasakų kraštą,
Ten toli, taip toli,
Tu dabar tik iš lūpų bei raštų
Sužinoti gali.

Ten gyvybė laukų ir šilojų
Kaip gaiva ateities.
Ten sodely, lyg šventraščio rojuj,
Tu laimingas jauties.

Ten tai gaudė varpai per Velykas,
Kad girdėjo kurti.
Lyg archangelai būtų atvykę
Taip arti, taip arti.

Kur prisnūsi tu pokaičio tokio,
Kaip tenai, paupy.
Kur kitur taip lakštingala suokia,
Lakštingėlė trapi.

Audros atnešė debesį juodą
Iš rytų, iš rytų.
Žemė vaisių dejuodama duoda,
Ir negauni jų tu.

Ant gurbų neravėtos purienos,
Po gurbais pelenai.
Kulkos guldė gyventi ne vieną
Amžinai, amžinai.

Mes kaip vyšnios, kaip ievos pražystam
Kas aušra, kas rasa.
Sengalvėlės dar priklysis Kristui
Sveikata ir skalsa;

A. Petrikonis — Laivas audroje

Magdaleną, Pilotą ir Judą
Klaupkose apgiedos,
Kad širdžių nebenaikintų rūdys
Niekados, niekados,

Kad ginklų atitolintų žvangą,
Grėsmę veido rūstaus,
Ir kad gintarą ritintų bangos
Ne plėšikui, o tau.

RUDENS VAKARĄ SVETUR

Eik šen arčiau prie židinio brangioji:
Tau svetimų namų kampai nejaukūs.
Ne apie tokią ateitį svajojom,
Ne ta kryptim pavasarėjant plaukėm.

Ko graudinies? Juk žmonės tavo skundo
Nė nesupras ir skausmo nepalengvins,
Ir nieks padėti tau nesusigundys,
Kai taip alpu, vos žingsnį tepažengus.

Tikėjais daug. O kiek nusivylimo!
Kad net sprangu nuo ašarų prašnekus.
Ir kas iš to, kad tu prie lango rymai,
Jei nematai į vyšnių sodą tako.

Ir kas iš to, kad, snausdama ant knygų,
Žavėjais tu svečiom šalim kadaise,
Jei čia tau žodžiai skiriami tik pigūs,
Jei pro duris nenori įsileisti...

Nurimk, širdie, troškimams neatvėsus,
Nors mūsų laimei reikia, rodos, maža.
Ir būk stipri, nes vaiskios miestų šviesos,
Kaip dykumoj paklydusiems miražai.

KELIONĖJE

Po sunkia našta keliauja
Vyras pro šaltinį.
Nori jis pasiekti sauja
Versmę krikštolinę.

Nori lūpas jis pavilgyt,
Žygį įpusėjęs.
Kelias priešaky dar ilgas,
Nepalankūs vėjai.

Bet šaltinis greit nusenka,
Svetimą pažinęs,
Ir žegnotis kelia ranką
Vyras be tėvynės.

Jonas Aistis

NIEKŠYBĖ

Iš spaudai paruoštos straipsnių knygos "Milfordo gatvės elegijos"

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Sekė ilga pauzė, paskui Don Juanas giliai atsiduso, atsikosėjo, pasitaisė apsiaustą ir pradėjo:

— Gailiuosi apleidęs pragarą... Argi tai galėtų būti mano paliktoji Kastilija?! Suniekšėjo pati žemė... Išsigimė visa žmonija. Jaunimas ieško smagumų, ne meilės. Visi patogumų. Nėra garbės, nėra meilės, ar be tų esminių savybių žmogus dar yra žmogus? Žinau, ir žmonėms bus tai, kas buvo danų kurapkoms. Danai didžiai jautri ir žmoniška tauta. Jiems buvo gaila žiūrėti, kaip vanagai novija jųjų kurapkas, tai ėmė ir išnaikino visus vanagus, ir ne tik vanagus išnaikino, bet žiemomis įtaisė joms lesyklas, kad būtų visuomet sočios, jaukios, ramios, tačiau ėmė pamažu danų kurapkos ir išnyko. Kodėl? Todėl kad buvo per daug patogumų. Pražudys patogumai ir žmoniją! Matote, kaip žmonėse meilę pakeitė sex-explosion... Meilę? Ar žinote, gerieji žmonės, kas tai yra meilė? Meilė yra didelis ir nuostabus dalykas. Jos nebus, ir paties žmogaus nebus...

Don Juanas dar norėjo kalbėti, bet iš aukštybių, į šalis besimėtydami, kaip milžiniški šikšnosparniai, nusileido keturi velniai. Don Juanas iš baimės visas pažaliavo, o velnių vyresnysis be didelių ceremonijų taikėsi griebti jį už gerklės, bet Don Juanas atgavo orumą, atgalia ranka nubloškė velnią nuo šaligatvio tardamas: — Atstok nuo manęs, šėtone, aš tau ne piemuo, hidalgo esu. Velnių vyresnysis visas pasiuto: — O tu, valkata, o tu, paleistuvi, ar tu nežinai, kur tavo vieta. Aš tave pačiam pragaro dugne taip pririšiu, kad tu man sėdėsi, ausis suglaudęs, iki Paskutiniojo teismo dienos. Tada visi keturi iš po skvernų išsitraukė tripirštes šakes, pačiupo Don Juaną, kaip rugių pėdą, ir nusinešė oru į pragarą...

Man tikrai pagailo Don Juano. Ypač, kad jam neleido mano gatvėje pafilosofuoti. Ko verta jojo filosofija, sunku spręsti, juoba, kad ne šiandien žmoniją laidojama, o jinai vis gyva, daro pažangą, daro atžangą, tai yra, rodo ne tik tai gyvumo, bet ir gyvastingumo ženklus...

Nesijuokime iš Don Juano, nes taip vadinamas šis laikų sex-explosion yra visai rimtas ir nėmaž nejuokingas reiškinys, nes jis jau yra bendras ir visuotinas. Anais metais viena aiškiaregė visu tikrumu spaudoje tikino, kad apie 1975 metus, o tie metai ne už kažinkokių kalnų, viso pasaulio paplūdimiuose gražuolės viešai rodysis visai nuogos, ir ne tai, anot tos pačios aiškiaregės, bus nuostabu, bet kad moters visiškas nuogumas jau nieko nepiktins... Iš tiesų, kai šiandien pavartai rimtus žurnalus, pvz. Time, ar net ir The New York Times, tai juose randi iliustracijų, kurios prieš dvidešimtį metų buvo skiriamos eilinei parnografijai. Žinoma, tai, kas buvo pornografija prieš dvidešimtį metų, yra pornografija ir šiandien, tiktai jau skaitytojo akys nuo tos komercinės pornografijos taip atbuko, kad jo jau tie dalykai nepiktina, o jei ir piktina, tai nuo to apsiginti jis neturi nei būdų, nei priemonių.

Kai prieš kurį metą šio Saudi Arabijos karaliaus tėvas, kurio vardas man iškrito iš atminties, nuvažiavo pasižmonėt į Kairo miestą Egipte, tai jį grįžusį dvariškiai klausinėjo, kaip jam tas miestas patikęs. Karalius atsakęs, kad jam tas miestas visai nepatikęs, kad jis į jį niekuomet negrįšiąs, nes jis negalįs pakęsti tame mieste jo karališkąjį orumą užgaunančių nepridengtų moterų veidų!

Daugiui atrodys, kad karalius buvęs perdaug konservatyvus. Manyčiau, kad veidas arba net visas kūnas, kadangi mes jo atsikratyti gyvi negalime, yra daugiau padorus negu nepadorus. Mane nustebino, kad laukiniai nuogi jaučiasi lygiai natūraliai, kaip civilizuotieji padoriausiai apsirengę. Kas apsinuoginime yra peiktina ir kas žmogų turėtų užgauti, tai kaip tiktai komercinis exhibicionizmas, kuris jau baigia užvaldyti visą kasdieninį gyvenimą. Reklama yra didelė nūdienos galybė, prieš kurią turi lenktis visos konfesijos, visi sostai ir visos viešpatystės. Prisipažinsiu, kad prieš metus rimtai galvojau atsisakyti Time žurnalo ir kaip tik dėl tos priežasties... Man varu brukama pornografija visai nejdomi...

Beveik visada yra žmonijos ir tautų gyvenime momentų, kai prabyla kažkoks nujautimo, o gal ir pasąmoninio instinkto balsas, kuris atspėja laiko dvasią ir įvykių kryptį, bet visada atsiranda taip pat išminčių ir gudruolių, kurie pasišauna likimo laivelį vairuoti senoje vagoje atsiradusiais slenksčiais ir aštriomis uolų atbrailomis. Kiek būtų išvengta kruvinų revoliucijų, jei būtų laiku išgirstas tasai žmonijos sąžinės balsas. Linkęs tikėti evoliucija, ne revoliucija, bet evoliucija turi būti tolydi ir nuolatinė. Joje turėtų būti sukauptas visos žmonijos dėmesys, o dabar yra tiek būdų ir tiek priemonių viską tiksliai apskaičiuoti... kaip paskirstyti gėrybes, kaip pakelti gerbūvį, kaip panaikinti skriaudą, kaip užtikrinti ateitį, kaip paakinti žmogaus genijų teisybei, taikai ir sandorai. Bet ar nenutiktų tada su žmogumi tai, kas nutiko danų kurapkoms. Ar netaps tada žmogus mėsa ir taukais. Ar nesutings jojo sąžinė ir vaizduotė...

Gal žmogus žmogui vilkas yra natūrali ir normali būsena? Gal jis kitaip nesugeba ir negali? Ar yra žemėje kita galvijų ar žvėrių rūšis, kuri tokiu mastu ir tokiomis proporcijomis yra linkusi savinaikai? Karai, revoliucijos, diktatūros, kolonijos, okupacijos, tai pabaisos, mintančios milijonų krauju, pra kaitu, ašaromis, lavonais... Ecce homo sapiens (štai protingas žmogus)! Ar yra kokia viltis? Ar yra galimybės? Vargu. Žinau, deje, viena, jei socialiniai klausimai būtų išspręstini, tai seniai jie būtų buvę išspręsti. Jei ne vienoje kultūroje, tai kitoje. Bandymų būta, didelių, pareikalavusių milijonus gyvybių. Turėtume susigyventi su ta pesimistine mintimi. Žmonijos gyvenimas ir laimė amžinai suksis užburtam rate. O taip rodos, maža betrūksta, kad ši žemė būtų visų mūsų išsvajotos dausos... Bet ir vėl, ir vėl dingojasi tos nutukusios ir sunkios danų kurapkos, kurios iš nuobodulio ir nepaslankumo dvesia. Ar taip apie tave, žmogau, jaunystėje svajojau? Man buvo gaila, kad tavo kūrybinės galios menkos ir ribotos, ir kad dėl to tu kenti ir purkštauji prieš dangų. Tavo silpnybė kitur, ir daug didesnė...

Sunku galvot apie žmogų ir žmoniją. Svajojame ir kenčiame su juo ir su ja, bet neturime teisės apie jį ir apie ją kalbėti, nes esame maži, skurdūs, nereikšmingi. Priedo nesame nei juodi, nei geltoni. Turime džiaugtis tuo, ką turime. Kaip ėrelis gali trokšti, jei vilkas čia pat...

Mes turime kauptis ties savo nelaime ir savo pavojais. Niekas kitas, tik mes, kaip silpni bebūtume, vieni tegalime pasakyti: išgrauš! Visi geros valios tautiečiai turi sau pasakyti: manęs nepaimsi! Tik geros valios tautiečiai tai gali padaryti: nuoširdūs, taurūs, padorūs, teisingi, atviri. Atvirumą turiu galvoje net priešo akivaizdoje, nors priešas moralės normų neįpareigoja. Reikia jausti savo vertę. Padorumo virš visa ko, turiu galvoje padorumą prieš savo tautą ir josios ateitį. Neapleisti kelio dėl daug žadančio takelio. Dešimt kartų matuoti, vienuoliktą kirpti. Net ir taip elgiantis, dar liks devyniasdešimt aštuoni nuošimčiai laimės, o tiktai du tikrumo, bet gali būti nei vieno iš šimto, o vis tiek reikia veikti. Išjungti iš tautinės veiklos aistras, vis tiek kaip jos išganingai atrodytų, pasikliauti vien sveiku protu...

Jei mes kalbėjome su širdgėla apie senosios Lietuvos kunigaikštijos išdraskymą, tai, manding, labai didelių analogijų rasime ir Nepriklausomos Lietuvos žlugime. Tie įvykiai yra per arti, veikėjai ar jųjų šeimos gyvi, pati žaizda yra gyva ir jautri. Kalbėti apie tai net užuominomis labai sunku. Daugis, dar, beje, man prikiša, kad tautos nelaimės netarpiškai nepergyvenau pačioje tėvynėje, tai stačiai neturiu teisės apie tai kalbėt. Bet man atrodo, kad pati žemė šauks, jei mes tylėsime. Sutinku, kad žmonės, kurie padarė klaidą neišmanydami, nėra taip sunkiai nusižengę, kaip tie, kurie tai darė pikta valia, arba tie, kurie valią suplakė su tautos valia, arba savo asmeniškus pasimėgimus ar reikalus suplakė su tautos reikalais...

Man rodos, kad mes vis dar pilnai neįsisąmoniname tos paprastos tiesos, kad tai, kas pasakyta ar parašyta, jau yra užprotokoluota visiems laikams. Turime labai gražių ir jaudinančių dokumentų (negaliu be ašarų akyse skaityti Christburgo sutarties, vieno iš gražiausių diplomatikos pavyzdžių

(Nukelta į 4 psl.)

SURASTI ENERGIJĄ IR PAKINKYTI DARBAN

(Atkelta iš 1 psl.)

kur tai tik pakenkia vaiko **tik rajai** krikščionybei. Jei šeima dėl finansinių sunkumų turi pasirinkti arba katalikišką pradžios mokyką, arba gimnaziją, arba kolegiją — kuriuo laikotarpiu katalikiškas auklėjimas svarbiausias?

Būtinai pasvarstyti "Christian Family Movement" metodus, kad, gal, nors ir mažomis lokalinėmis grupėmis susiėję, galėtume šeimos tarpusavyje tą programą įgyvendinti. Dvasinių pašaukimų trūkumas gal sumažėtų, jei šeimos pačios ugdytųsi tam palankioje dvasioje. Bandyt prie didesnių lietuviškų parapijų sudaryti ir didesnes tokio pobūdžio diskusijų grupes —vadovaujantis kad ir "Catholic Family Life Bureau" ar C-FM programa.

Kodėl neišbandyti lietuvišką Pre-Cana arba Cana Conference. Reikalas tikrai rimtas. Prie kiekvienos parapijos pakaitomis galėtų dirbti po vieną ar daugiau vidutinio amžiaus gerai balansuotų vedusių porų, kurios individualiai, atvirai pasikalbėtų su kiekviena besituokiančia pora visais klausimais. Gal iš pradžių negalvojome, kad taip bus, bet mūsų neseniai vedusios poros turi santaikos problemų — tarp savęs ir su giminėmis. Tai vis dažniau ir dažniau pasitaiko, o net pas kunigus patarimo neina. Taigi, jei su tokiais būtų kas iš pat pradžių pakalbėjęs...

Čia vis buvo daugiau asmeninio pobūdžio veikla. Be abejo— jon turėtų įeiti visapusiškas savęs lavinimas. Dabar gi—keletas bendrų užmojų. Galvojame, kad vargšai lietuviukai paaugliai visai apleisti. Neskaitome "Mūsų Vyties" ,todėl nežinome, kiek jis jiems duoda. "Ateitis" — bent kol kas — labai šykšti šiuo atžvilgiu. (Iš mūsų pusės — "Ateičiai" bravo! bravissimo!) Kadangi ateitininkai šalia viso kito turi rūpintis **visos** tautos moraline gerove, tautiniu sąmoningumu ir visapusiškai tobulų asmenybių lavinimu, ar ne vertėtų pasvarstyti žurnalo leidimo **visiems** paaugliams lietuviukams? Gal su Bendruomenės pagalba, pasitelkiant ir neateitininkų? Jame turėtų būti kreipiamas dėmesys tik į jaunuolių problemas. Jei tai neįmanoma, gal iš "Draugo" iškaulinti puslapį, kur ne tik patys paaugliai **rašytų, bet ir jiems** rašytų šio krašto sąlygas suprantą jaunesni vyresnieji?

Pavyzdžiui, žurnalo skyreliai: bendro auklėjimo — teisingumo, darbštumo, sąžiningumo, etiketo klausimais; lietuvių literatūros pasiskaitymų skyrius — ištraukos iš "Algimanto", "Partizanų už geležinės uždangos", "Gatvės berniuko nuotykiai", "Upė į rytus, upė į šiaurę" etc.; lietuviškų knygų vertinimai; santykiai su draugais, tėvais; naujausių madų įvertinimai. Būtiniausia: religinis skyrius, vadovaujantis naujausiais religinės psichologijos ir išpažintinės psichologijos metodais. Juk religiniai lūžiai dažniausiai vyksta gimnazistuose. Taip pat — turėti bendradarbių Pietų Amerikoj, Vokietijoj, Italijoj, Australijoj. Informuoti apie lietuvių jaunimą Lietuvoje.

Žurnalėlio puslapiuose galėtų vykti nuolatinis pokalbis tarp įvairiuose kraštuose gyvenančių lietuviukų, tarp įvairių įsitikinimų lietuviukų. Žinoma, kad yra keletas jaunuolių, kurie dabar Afrikoje — misijų darbuose, Viet Name (greit bus) — tiesa, abeji jau nebe paaugliai. Gal yra Havajuose, Filipinuose, etc?

Jų laiškai, įspūdžiai, nuomonės apie gyvenamąjį kraštą galėtų tilpti žurnale. Na, ir galop — "kryžiažodžių" ir kitokių linksmybių nepasykšėti. Net karikatūrinio pobūdžio (kartūnų). Net apie filmų artistus būtų galima laiks nuo laiko pridėti. Per šeštadienines mokyklas toks leidinys galėtų visai neblogai paplisti.

O mes patys, "seniai", junkimės ypač į Lietuvių Bendruomenę, poniutės tegul per daug neniekina Liet. Moterų Atstovybių klubų, nes vis dėlto jie daugiau nuveikia, negu bet koks mūsų katalikiškas sambūris — net ir Talka. Vietoj likti nuošaliai, — nes ten **"ne geros** katalikės" — visomis jėgomis eiti į tą organizaciją.

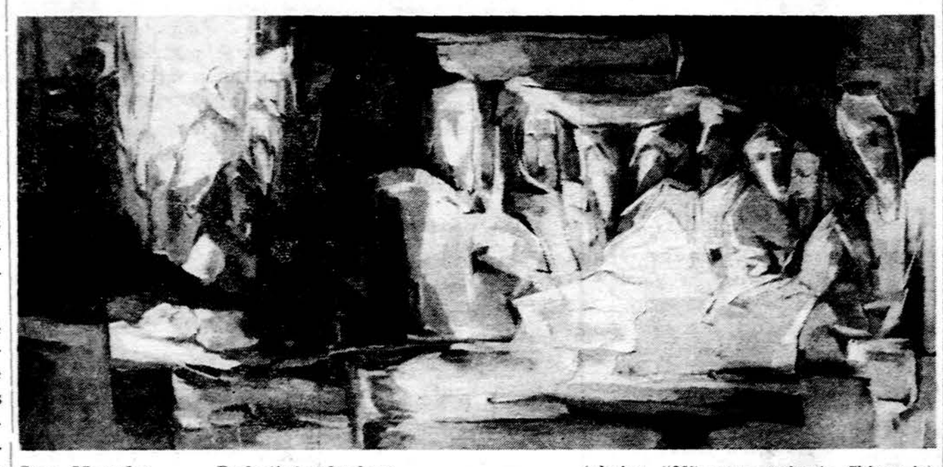

Sesuo Mercedes Paskutinė vakarienė (aliejus, "69" meno galerija Chisagoje)

●

Kęstutis Keblys, chemijos daktaras, yra ateitininkų sendraugių sąjungos sekretorius.

Iš AF kongreso, cituojant Antaną Sužiedėlį, laukiu, kad jis būtų "antroji atsinaujinimo sesija" mums, sendraugiams ateitininkams. Tikiuosi ta prasme, kad **norėčiau,** jog taip būtų. Ar taip bus — nežinau. Būdamas pesimistu, nenoriu per daug vilčių tam dėti. Tačiau iš kitos pusės, esu tikras, kad ta kryptim bus bandoma kongresą vairuoti.

Atsinaujinimo — asmeninio ir bendruomeninio — mums reikia todėl, kad, pasilikdami sename savo kiaute, mes ne tik nepajėgsime savo uždavinio šiame laike ir šioje padėtyje atlikti, bet net nepajėgsime šio uždavinio ir tinkamai suprasti. Mūsų gyvenamasis laikotarpis ir mūsų specifinė tremties situacija reikalauja iš ateitininkų sąjūdžio keitimosi — reikalauja, kad jis iš uždaros organizacijos pasidarytų atvira organizacija. Katalikų Bažnyčios apaštalavimas pereina iš pozicinio, defenzyvinio kovingumo į dialogu paremtą Kristaus mokslo skleidimą. Mes, laikydami save pasauliečių apaštalavimo sąjūdžiu lietuvių visuomenėje, taip pat turime persiorientuoti. Pasilikdami senuose apkasuose, mes netrukus pasijusime čekovoją už tokią Bažnyčią, kurios jau nebebus.

Atvirumo momentas kongreso šūkyje gal duos progos šiuos klausimus kongrese giliau pasvarstyti. Aš ypač norėčiau, kad kongrese būtų apkalbamas toks klausimas: kaip mes galime sulydyti katalikus į vieningą Kristaus bendruomenę? Kaip galima būtų atsikratyti savyje ir visuomenėje to įspūdžio, kad ateitininkai ir lietuviai katalikai — tai sinonimas? Ką daryt, kad mūsų brolis, atsikėlęs su mumis nuo komunijos stalo, išėjęs šventoriun, mums nesakytų: "Na, o kaip jūs, katalikai, balsuosite Bendruomenės rinkimuose?"

●

Birutė Miniataitė ruošiasi chemijos doktoratui ir yra Mundelein kolegijos Chicagoje fakulteto narė. Buvusi moksleivių ateitininkų sąjungos centro valdybos narė, vadovavusi moksleivių vasaros stovykloms.

Kongresas, mano nuomone, gali turėti vieną iš dviejų pobūdžių: darbo arba manifestacinį. Pagal šio kongreso laiko ribotumą ir paskelbtą darbų tvarką galima tikėtis tik manifestacinio pasireiškimo. Ir tai nėra bloga : tikiuosi, kad vieno popiečio diskusijų sesija pasisakys principiniais dienos reikalais, bet tikrai ateitininkijos principų šviesoje, Bažnyčios, Švento Tėvo direktyvomis vadovaujantis, nepasiduodant vien Amerikos visuomenės įkaitintai nuomonei.

Organizaciniais klausimais, taip pat konkrečiais visuomeniniais, apaštališko veikimo reikalais — reikia darbo kongreso, kas geriau tinka sąjungų suvažiavimams, nes ten geriau galima tai pritaykyti sąjungos pabūdžiui.

Gyvybinių klausimų yra daug. Jų tarpe norėčiau matyti iškeliant, kas šiuo metu yra mūsų priešas, priešai, nelyg ateitininkijos kūrimo laiku. Taip, eiti su gyvenimu, bet jam nepasiduoti. Tai ypač būtų svarbu moksleivių

(Nukelta į 5 psl.)

"PRAŠAU, PADĖKITE MAN"

Dėl gausių Viešpaties malonių aš ateinu pas jus Jo vardu, dėl **Jo bažnyčios, ieškodamas jūsų pagalbos. Mūsų parapijai desperatiškai** reikia $28.000, arba mes prarasime savo bažnyčią. Mano parapijiečiai buvo atitolę nuo bažnyčios 30 metų ir aš nenoriu jų prarasti. Jie visai atitols, jei aš prarasiu bažnyčią dėl finansinių sunkumų. Mano žmonės yra neturtingi angliakasiai, bet turtingi religijoje.

"Dievas myli mielai duodantį", sako šventas raštas. Ar negalėtumėt ir jūs atverti savo širdis. Pasiųskite $1.00 su daugeliu maldų jūsų intencija ir nuoširdžia padėka už dėmesį mano parapijos reikalams. Savo maldoje ir dėkingume lieku Jūsų

Jėzuje ir Marijoje,

Kun. Tėvas Walter Werbicki

ST. GEORGE'S CATHOLIC CHURCH

222 Cedar St., So. Timmins, Ontario, Canada

SINCLAIR HC GASOLINE

''PAŽANGA''

savo garaže ir SINCLAIR gazolino stotyje papigintai įdeda **duslintuvus** (muflerius) ir **stabdžius** brakes. Teiraukitės kainą pas:

ANTANĄ ir ALGIMANTĄ STANEVIČIŲ, 2637 W. 47th St.

Telef. — LAfayette 3 - 9663

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Geriųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai) ir prekės dovanoms.

2646 W. 69th St. Tel. RE 7-1941

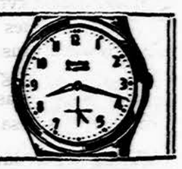

4½% current dividend — **5%** on investment bonus

4½% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. Už 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS

Valandos: Pirmad., Antrad., Penkt. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: Ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

Sav. DAN LIUTIKAS

TAISYMAS yra mūsų SEPECIALYBĖ. VISU GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS

2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL, 60629. TEL.: 471-2446

Taupykite

MES MOKAME **4½%** ANT VISŲ SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi $10.000 apdrausta Federalės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632

Telef. CL 4-4470

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

●

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western PRosp. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p.p.

NIEKŠYBĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

universaliniu mastu), bet nestingame ir didžiai gėdingų, kurie nedaro garbės nei valstybininkams, nei galop pačiai tautai. Niekad neturime užmiršti, kad raštas visada lieka, ir lieka toks, kaip parašytas. Dėl to pasirašyti reikia ne viską, ką laikas pakiša, nes už parašą reikia atsakyti kartais po šimtų ir net tūkstančių metų. Kalbėti lygia dalia reikia taip, lyg už kiekvieną žodį reikėtų istorijos teisme atsakyti. Žodis, anot tos pasakos, ne paukštis, išskrides nesugrįš.

Valstybės vyrai juoba turėtų gerai susipažinti su savo tautos istorija, ypač su klaidomis ir nesėkmėmis. Tiesa, teko matyti ne vieną rimtą istoriką, darantį vaikiškas klaidas. Žodžiu, savo laikysena egzaminų neišlaikėme! Reikia atsiminti, kad ir pačioje idealiausioje demokratijoje yra visada opozicija, dažnai net labai stipri. Turėjome ir mes ją gana plačią ir šakotą. Akylumo stinga ta opozicija, kuri remiasi ne pati savo jėgomis ar galiomis, o pasikliauja bendrais valstybės sunkumais, arba, kas visuomet yra smerktina ir žalinga, išore.

Jei kai kurie mūsų buvusios opozicijos šulai (asmeniškai, galvos neguldau nei už poziciją, nei už opoziciją, nors ir aš kadaise pozicijai kišenėje špygą rodžiau) turėtų pilietinės drąsos padėti ant širdies ranką ir prisipažinti, kad užnugarį jautė Sovietų Sąjungoj, o dabar tie žmonės paskubomis suka savo valstybingumo ir patriotizmo šeinekatarinką. Reikia dar priminti, kad visa, kas buvo planuota, kalbėta, rašyta ar daryta tarp keturių sienų, bus vieša. Šiandien yra paslapčių, bet po kurio laiko jų nebus. Žinoma, ne visi tos garbės gyvi sulauks. Laikas yra guvus baltosios magijos profesorius. Jis iš savo magiškosios skrybėlės ištrauks mums tokią gausybę zuikių, kad mes patys stebėsimės, iš kur jų tiek gali ir imtis.

O buvo žmonių, kurie sugebėjo likti švarūs net tokiose sąlygose. Tiesa, labai nedaug tokių, kurie netarpiškai buvo įsukti į okupanto dantračius, bet vis dėlto iš to galima pasidaryti išvada, kad panašiai daugiau galėjo išlaviruoti. Nebuvome pakankamai tvirti ir sumanūs. Nesakau, kad tokiame baisiame terore galėjo be dulkelės išlikti visi Bet vis dėlto perdaug masiškai sugniužome.

Trys viena kitą įkandžiu sekusios okupacijos buvo labai didelis tautos ir tautiečių mėginimas. Šiandien galima drąsiai tvirtinti, kad didžioji dalis mėginimą atlaikė. Didžiąją dalį turiu galvoje visuose luomuose ir visose profesijose. Daugiausiai neigiamai pasireiškė tie, kurie norėjo staiga prisitaikinti, staiga iškilti, kažką gelbėti, su praeitimi atsiskaityti, savo praeities dėmeles nubaltinti ar užtušuoti. Savisaugos instinktas yra natūralus ir nesmerktinas: tautos naikinimo akivaizdoje individualios gyvybės gelbėjimas ar gelbėjimasis yra sveikintinas ir girtinas reiškinys, žinoma, su sąlyga, jei toks veiksmas nekenkia bendram reikalui, jei jis nedaro bendros neigiamos įtakos, jei tautos masė netenka pasitikėjimo savo vadais ir prominentais, ypač smerktina pasakėčios šulinin įkritusios lapės politika.. Pirmoji okupacija buvo nelaukta ir netikėta, antroji buvo per daug laukiama, dėl to neišvengta pasikarščiavimų ir ekscesų, o ir dėl trečiosios buvo daug vilčių dedama į jos laikinumą, dėl to ji sutikta be plano ir gairių. Ateitį visada geriau sutikti su nepasitikėjimu, geriau laukti čerpės pakaušin negu kepto balandžio... Didelį ir įžymūs tautiečiai tautos nelaimės atvejuose ypatingai turi būti atsargūs ir jausti didelį atsakingumą už savo poelgius ir veiksmus. Krašto okupacijos atveju yra daug geriau, jei galima, prominentams likti šešėlyje, nes jie gali labai daug ką suklaidinti ir užliūliuoti masę klaidingomis viltimis: masė tiki net tada, kai jokio pagrindo tikėjimui nelieka. Atsimenu pasikalbėjimą su vienu mūsų pirmaeilių diplomatų apie "liaudies vyriausybę". Jis buvo didelis optimistas dėl to, kad toje vyriausybėje buvo Krėvė. Ir kai aš jam pasakiau, kad Krėvei jau eilė metų arčiau širdies Cvirka negu Juozas Keliuotis ar Vytautas Alantas, tai jis visai nediplomatiškai man į akis išrėžė, kad mano lūpomis kalba pavydas. Bet Krėvė laiku pamatė, kad jis gali būti tik įrankis, dėl to laiku pasitraukė...

Skaitai ano meto spaudą ir stebiesi: "Netikusių knygų išėmimo iš bibliotekų komisijai vadovauja Liudas Gira" (Tarybų Lietuva, 1940 X 23). Ar ne puikios pareigos, darančios garbę Dul dul dūdelės autoriui? Kažin ar jis pats savo rankomis išėmė fašizmo liaupsinimo poemą Italia nuova?.. Nuo girgždančių vėjarodžių sunku apsisaugoti, nes jos ne sąžinės, o vėjo klauso...

Lėlio rolėje pasirodė ir prof. Steponas Kolupaila. Vos bolševikai atėjo, jis persiorientavo, jų laikraščius redaguoja, jų mitinguos kalba, kaip ropę kremta, lyg būtų gimęs agitpropas, visus moko, kaip persiorientuoti. Nespėjo vokiečiai ateiti, jis ir tiems įsiteikė: patiekė planus, kaip lengviausiai forsuoti Volgos upę... Neprapuolė ir tremtyje bei emigracijoje. Ir kai jis spaudoje pradėjo įrodinėti, kaip jisai už nosies vedžiojo Dekanozovą, tai ir tuo pradedi tikėti... Reikia sutikti, kad žmogus buvo ne eilinių gabumų. Vertinti nesiimu, nors, regis, didelės žalos nebus padaręs. Lygia dalia ir didelių žygdarbių nebus nuveikęs...

(Prof. Stp. Kolupaila dienraštį "XX Amžius" bolševikinės okupacijos pirmosiomis savaitėmis pasiėmė redaguoti, pritariant, skatinant ir primygtinai pageidaujant ankstesniam redak. kolektyvui. Prof. Stp. Kolupailos čia buvo tomis dienomis padaryta tai, kas buvo daroma ir Vinco Krėvės ir ne vieno kito, bandant dar gelbėti, kas jau buvo, šios dienos akimis žiūrint, neišgelbstima. Autoriaus užuomina į Volgos forsavimą, jeigu ir būtų tiesa, primena mums ir nūdieninį dr. von Braun atvejį. Smalsu tik, ar vokiečių Braun prisimenamas kokia nors kad ir pusiau neigiama prasme, jeigu šiandien jis raketas gamina amerikiečiams? **Red.**)

Iš Giros, iš Kolupailos, kas juos arčiau pažino, net ir galima buvo tų netikėtinumų tikėtis. Į bolševikų žabangus buvo įkliuvusių ir stipresnio charakterio žmonių. Ypatingai gaila dr. Antano Garmaus. Jis penkis mėnesius išbuvo Kauno miesto burmistru. Jis negailėdamas kartėlio nepriklausomybei išdraskė Brazilką, nežinodamas, kad tokių brazilkų galima rasti kiekvienos sostinės ar kiekvieno didelio miesto pakraščiuose, nežinodamas, kad tokių brazilkų pilna Rusija ir kad netrukus visa Lietuva bus paversta ištisa brazilka. Jis išleido keliolika privalomų įsakymų, kurie visi baigiasi "bus baudžiami visu socialistinių įstatymų griežtumu". Arba štai tokia iškalbinga žinutė: "Kauno burmistro dr. Garmaus pasiūlymu LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumas kai kurių Kauno gatvių vardus pakeitė taip: Prezidento gatvę — Senamiesčio gatve, Savanorių prospektą — Raudonosios armijos prospektu, Vasario 16-sios gatvę — Liepos 21-sios gatve, Vytauto parką — Liaudies parku, ir t. t." (Tarybų Lietuva, 1940 X 5)...

Dr. V. Tercijonas savo atsiminimuose apie dr. A. Garmų mini tokį epizodą. Kažkada plaučių uždegimu buvo susirgusi p. S. Smetonienė ir dr. A. Garmus buvo kviečiamas ją gydyti, bet jis diktatūros taip nemėgęs, kad paėmęs Raudonojo kryžiaus greitosios pagalbos automobilį išvažiavo į Prienus...

Skaitydamas jojo burmistrines kalbas, pagalvojau, kad jam buvo keliasdešimt progų padaryti tą patį per tuos penkis mėnesius, kai jis valdė Kauno miestą... Vienas jojo profesijos tautietis gebėjo užsiauginti sentikišką barzdą ir tapti kolchozo skerdžiumi...

Viską, žinoma, galima aukoti ant tėvynės aukuro. Jei aukojama gyvybė, tai gal galima aukoti ir gerą vardą. Bet auka tik tada yra auka, kai ji būtina, kai yra tikslu aukotis, kai auka yra kam nors naudinga, kai ji ką nors reiškia, kai ja atsiekiamas koks nors tikslas... Žūti arba netekti gero vardo be reikalo ir tikslo yra, sakyčiau, nei gudru, nei prasminga.

Prieš daugelį, daugelį metų šaukiau: Kelią herojui! Man atrodo, kad didvyrio mums labiausiai stinga, didelės asmenybės, garbingo žmogaus... Kiek kankinių, kiek kraujo, kiek lavonų...

Elegija pavadinta niekšybe. Žmonės, joje suminėti, ne visi yra niekšai. Daugis jų turėjo gerų ir kilnių norų. Nesmi teisėjas, o tik poetas! Ne, ne ir ne, jokiu būdu ir jokiu atveju negalima niekinti savo veido, nes tai yra daugiau negu mūsų veidas... Praradus žmogiškąjį orumą daugiau nėra ko nustoti. Tai turėtų atminti mano tautiečiai visais laikais ir visose sąlygose.

(Pabaiga)

SURASTI ENERGIJĄ IR PAKINKYTI DARBAN

(Atkelta iš 4 psl.)

vių ir studentų lavinimosi, saviauklos, asmenybės ugdymosi pagrindu. Kuo jiems vadovautis — ko nesisavinti, kam nepasiduoti; kad jie nebūtų stumiami į visuomeninę veiklą pasauliniais, Amerikos visuomenei rūpimais klausimais, neturėdami tvirto krikščioniško, lietuviško - ateitininkiško pagrindo. Tada jie plauks su srove.

Norėč matyti pabrėžiant ateitininkų norą — pareigą duoti krikščionišką toną lietuvių veikloje, daugiau atsidėjimo kultūriniame vadovavime. Per šią visuomenę bus pasitarnaujama ir bus galima ją nuteikti ir pasaulio problemų sprendime ir darbuose. Nemanau, kad mes, kaip ateitininkai, turėtume išskaičiuoti ar pasisakyti už šį ar tą korpusą, kad mes jį remiame. Pagal nusistatytus principus ir tinkamą reikalų gilesnį supratimą — rasis kelias ir atranka. Pirmoj eilėj — sava dirva.

Minčių yra ir daugiau — bet, va, taip ant greitųjų jos yra gan bendros. Bendrai, mano nuomone, kongresas turėtų pasakyti daugiau patiems ateitininkams, sukelti entuziazmo, drąsos, noro, ugnies, pasitikėjimo savo ateitininkiško kelio verte ir svarba (tai yra labai reikšminga jaunimo atžvilgiu, nors gal tai atrodo banalu sendraugiams) ir tuo nuteikti apaštalvimui — tiek katalikiškam, tiek visuomeniškam, kuris pirmoj eilėj pasitarnautų lietuvių tautai.

Specifinių reikalų, klausimų irgi yra, tačiau pagal programą jie čia iškelti. Tarybos pirmininko žodyje ir AFV veiklos pranešime. Jiems nemanau, kad galėčiau ką pasiūlyti. Bet, pavyzdžiui, norėčiau matyti pasisakant už tai, kad Federacijos veikloje būtų imtasi darbo ypač jaunimo literatūros leidime, skatinime to premijomis ir kitais būdais.

●

Rimas Rudys, buvęs "Ateities" redaktorius, studijuoja fiziką San Jose, Californijoje.

Jeigu "Ateitis", pasisakiusi už civilines teises, yra apkaltinama kenkimo laisvojo pasaulio išsilaikymui ir, bandžiusi diskutuoti nusiginklavimo klausimą, yra sugretinama su komunistų fronto organizacijomis, tai, man regis, atėjo pats laikas gerai išsikalbėti. Kongreso pagrindiniu tikslu tad ir laikyčiau nuoširdų išsikalbėjimą.

Sutinku su dr. Girnium, kad reikia vėl statyti klausimą, ką **konkrečiai** reiškia būti ateitininku, nes per eilę metų, švaistydamiesi viską apimančiais šūkiais, pametėme aiškų savęs ir savo tikslų supratimą ir, ramstydamiesi ideologija, praradome kontaktą su tikrove. Mūsų ideologija, užuot buvusi gyvenimo varikliu, tapo stabdžiu, nes, nau dodamiesi ideologija reaguoti į žmones, įvykius ir idėjas, mes iš tikrųjų nereaguojam ir vietoj dialogo pasitenkinam atkartodami šūkius ir mums nieko nebereiškiančias frazes. Pasitenkindami ideologiniais atsakymais į gyvenimo keliamus uždavinius, mes neįsijungiam į gyvenimą, o tik apraminam sąžinę. Tad ir pasireiškia mūsuose sunkumas atrasti veiklos sričių pusiaukelę tarp visa apimančių šūkių ir protokolų rašymo. Turėdami sistemingai išdirbtą ideologiją, primiršome, kad tarp idėjos ir realybės, anot vieno Duerrenmatt apysakos veikėjo, yra dar gyvenimo avantiūra, o mes norėtume matyti tik istorijos vyksmą, kuris, nesutikdamas pa sipriešinimo, tiesia linija eitų nuo neginčijamų tiesų iki gyvenimo smulkmenų.

Manau, kad jaunimo žygis į Washingtoną, K. Almeno knygos ir "Ateities" nedvejotinas pozicijos užėmimas civilinių teisių klausimu yra naujos kartos prasilaužimas į mūsų gyvenimą. Taip pat manau, kad ir kongrese turėtų pasireikšti ši srovė, keldama klausimus, kuriems nebegalima pasitenkinti kitų, kitiems laikams duotais atsakymais. Ne kongreso tikslas atsakymus duoti, bet pradėti dialogą, kurį tęstume kiekvienas sau, savo veikla ir savo gyvenimu.

●

Viktorija Skrupskelytė dėsto prancūzų kalbą Chicagos universitete.

Į kongresą važiuoju su gana didele baime, nes kongresas labai trumpas, iš dienotvarkės neaišku, ko paskaitos iš klausytojo reikalaus, kongreso šūkis dar labai silpnai surištas su paskaitomis. Tačiau ateitininkija yra pasilsėjusi, norinti normaliai gyventi praradus buvusįjį "sense of urgency", kuris matėsi pirmuose kongresuose po karo. Vis dėlto matau pavojų, kad kongresan tebus tik suvažiuota ir išsiskirstyta. Svarbiausia, nemanau, kad šiam kongresui, ir bendrai ateitininkų kongresams, pakankamai pasiruošta. Kongresas yr nepavykęs, jei jį sudaro tik paskaitos, diskusijos, rezoliucijos, nauji planai. Kongreso svarbiausia dalis yra paties kongreso laukimas ir jam pasiruošimas, nuotaika ir pajutimas kongreso eigos, kongresui vykstant, ir gyvenimas su kongresu, kongresui pasibaigus. Pavyzdžiu imkime Bažnyčios Susirinkimą. Jei jį sudarytų tik vyskupų kalbos, diskusijos ir proklamacijos Romoje, tai juo tektų nusivilti. Bažnyčios Susirinkimą rengiant, pavyko sudaryti pačiuose žmonėse tam tikra "ambiance" (atmosferą) — atsivėrimą suvažiavimui ir jo darbams. O mūsų kongresas iš tikrųjų, tęsis tik dvi dienas, nes per mažai sukelta mumyse klausinėjimo dvasios: kodėl šis kongresas dabar? ir kodėl aš jo dalyvis? Dalykus atitaisant, reiktų kaip nors kongresą pratęsti ypač spaudoje, gal "Ateityje", įsteigiant laikiną skaitytojų laiškų skyrių, kuriame būtų toliau kalbamasi kongrese iškeltais klausimais. Gal toks dramatinis paskelbimas: "Kongresą tęsime "Ateityje", žmonėms duotų noro toliau pagalvoti, ypač, jei kongresas būtų "tęsiamas" ne paskaitų ir ilgų straipsnių formoje, bet per pabiras mintis pačių skaitytojų, kurie ne tiek įvertintų ar kritikuotų kongresą, bet tikrai toliau tęstų kongreso diskusijas.

Iš kitos pusės, manau, kad kongresas ruošiamas gana kritišku (ir ta prasme labai tinkamu) metu: ateitininkuose daug pasilsėjusių, atsigavusių žmonių, kurie nori "normaliai" gyventi, savęs nesulaužant, nenuskriaudžiant, "nesunaikinant" per didelį pasiaukojimą. Yra pavojus, kad jiems atrodys įmanoma gyventi šalia ateitininkų. Iš kitos pusės, pasilsėjimas reiškia buvimą jėgos ir energijos, nors dar ir darban neįkinkytos. Kongreso tikslas būtų surasti tą energiją ir ją pakinkyti darban. Esu įsitikinus, kad idealistų, t. y. potencialių idealistų pas mus daugiau negu manome. Bet mes jų neatkasam ir gal atbaidom senomis veikimo formomis.

Sutinku su K. Bradūnu, kuris "Drauge" rašė apie naujus pozityvius reiškinius lietuvių kultūriniame gyvenime. Manau, kad jų yra ir ateitininkuose. Kongreso dar vienas tikslas (ir visai konkretus) būtų mumyse surasti tuos "pozityvius reiškinius": tai būtų lyg inventorius pagal kurį galėtume bandyti pasukti veiklą į vieną ar kitą pusę. Bandydama dar kartą tą pačią mintį paaiškinti, štai kaip parašyčiau: manau, kad pradedame, tik labai nežymiai, natūraliau ir spontaniškiau veikti, po truputį pamiršdami ir išsivaduodami iš senų "formų", ir t. t. Šiuo metu reikia apmąstyti veikimą, pamirštant tai, kas nevyksta, ir bandant surasti "gyvybės", augimo ženklų, konkrečiai pamatyti ir iškelti viešumon visa tai, kas pavyko, pamirštant visa tai, kas nepavyko. Norėčiau tad drąsesnio bandymo atmesti tai, kas sena ir todėl mus varžo, ir todėl trukdo "naujai energijai" pasireikšti. Truputį mistiškiau ir abstrakčiau tariant, norėčiau, kad kongresas įgalintų štai ką: ramų savęs "pajutimą", ramų savęs atspėjimą. Ramų: be baimės susilaukti vyresniųjų kritikos ir be baimės nusivilti savimi, pamačius savo "pasikeitusį", t. y. ne "prieškarinį" charakterį, galvojimo būdą ir t. t. "Savęs atspėjimą", nes gal ne visai matome, kaip idealistinis potencialas (kurį matau daugelyje ateitininkų) galėtų pasireikšti.

Norėčiau, kad kongresas kaip nors iškeltų draugystės, "esprit de corps" klausimą ateitininkuose Jaučiu, kad ateityje daugiau nuveiksime ne per formalius susibūrimus (t. y. susirinkimus), bet jei daugelyje miestų susidarys panašių žmonių, kuriems rūpi panašūs reikalai. Tokia draugystė viens kitą pastiprintų ir, geriau negu formalūs susirinkimai, leistų pajusti kam esame tinkami: filosofinius straipsnius "Ateitin" rašyti, moksleivius organizuoti, grožinę kūrybą neužmesti ir t. t.

Norėčiau, kad būtų gerai suprasta ir išnaudota A. Sužiedėlio paskaita, t. y., jei ji iš tikrųjų bus tokia, kokia ji dabar atrodo. Reiktų pramatyti savo naują "charakterį", ar temperamentą, ar priėjimo būdą taip, kad matytume, kokie darbai mums šiuo metu tinka.

Bendrieji klausimai: Nežinau, ar kongrese būtinai reikia diskutuoti pasaulines problemas: civilines teises, badą ir t. t. Asmeniškai norėčiau, kad jie būtų diskutuojami truputį kitokioj formoj, ar kitokiu tonu: nesu tikra ką tuo noriu pasakyti, tik jaučiu, kad tie klausimai mumyse yra lyg perkelti iš amerikietiškos spaudos ir, antra, jie skaudžiai užgauna vyresniuosius, nes mūsų emocinis prisirišimas ir emocinis užsiangažavimas lietuviškiems klausimams atrodo kai kam mažesnis, negu mūsų emocinis prisirišimas prie tų "pasaulinių" klausimų. Ar nebūtų galima taip kalbėti ir taip susikalbėti su vyresniaisiais, kad, mums kalbant, pavyzdžiui, apie civilines teises, jiems nesusidarytų įspūdis, kad kalbama lietuviškų reikalų sąskaiton, kad rūpinantis laisve ir lygybe, nebemokame rūpintis laisve ir lygybe Lietuvoje.

Kiti klausimai. Nežinau, kokioj formoj bus įmanoma kongreso metu pasikalbėti klausimais, kurie dabar nėra įtraukti į dienotvarkį, tačiau man asmeniškai štai kas rūpi: kataliko (ir tuo pačiu ateitininko) paklusnumas Bažnyčiai; kaip suderinti kataliko pareigą paklusti Bažnyčiai su ta nauja pareiga katalikų bendruomenę tobulinti ir reformuoti, pasisakant prieš tas, kas Bažnyčioje nėra tobula.

Bendrybės ir tuščiažodžiavimas: kaip šių bėdų išvengti? Manau, kad galima išvengti bendrybių ir tuščiažodžiavimo tik tada, kai patys dalyviai turi kuo pakeisti bendrybes ir tuščiažodžiavimus. Todėl galimybės šių bėdų išvengti, man atrodo, mažos. Gal galvojantys kongreso dalyviai gali jas pridengti ir truputį paslėpti, entuziastiškai rašant apie kongreso vertę rašant jiems patiems, jau kongresui pasibaigus.

Išmesti kongreso rezoliucijas. Nesu dalyvavus nei viename kongrese, kurį gerai atstovautų mūsų įprastinės rezoliucijos. Arba nėra žmonių, kurie visą kongresą sutrauktų į retorinius sakinius, kongreso nesužalodami, arba tai yra neįmanoma. Rezoliucijų vietoj siūlyčiau visiems ateitininkams apsiimti kokį projektą, planą, darbą, kaip simbolinį gestą kongreso garbei. Duodu pavyzdį (tai ne siūlymas, o tik bandymas mintį išaiškinti) apsiimti išleisti kokią knygą, kurios išleidimu visi ateitininkai iki sekančio kongreso, kas mėnesį paaukotų keletą centų. Jei būtų galima, surasti ką nors, kas atstovautų šio kongreso dvasiai, ką nors, ką visi dalyviai patys parinktų, būtų dar geriau. Mūsų įprastinės rezoliucijos numuša ūpą, kongresas pamirštamas, ir tegyvena tik rezoliucijų formoj, žmonėms išvažinėjus.

●

Kęstutis Trimakas, SJ, redaguoja žurnalą "Laiškai Lietuviams" ir šiais metais yra Studentų ateitininkų sąjungos dvasios vadas.

Klausiate, kokiu būdu kongrese išvengti bendrybių ir tuščiažodžiavimo ir prieiti prie diskusijų tikrai svarbiais klausimais. Į tą klausimą galima atsakyti, tik jau atsižvelgiant į ruošiamo kongreso tradicinius tikslus bei jau paskelbtą kongreso programą. Tiek kongreso tradiciniai tikslai, tiek paskelbta sekančio kongreso programa diskusijoms vietos daug nenumato.

Tradiciniai ateitininkų kongresai yra manifestaciniai ir gaires nurodantys. Pagal tuos tikslus nustatyta ir programa: manifestacinė (kurios šis klausimas neliečia) ir gaires nurodanti, kurioje bus dvi paskaitos ir simpoziumas: dr. Antano Sužiedėlio "Žvilgsnis į ateitininką žmogų iš psichologinės pusės" — daugiau esamai padėčiai apibudinti, ir dr. Juozo Girniaus "Ateitininkų idėjiniai pagrindai ir laiko uždaviniai" — ateities gairėms nurodyti. Iš abiejų paskaitų galima daug tikėtis, tačiau kas bus pasakyta, priklausys nuo prelegentų, o ne nuo diskusijų. Lieka dar simpoziumas, kurio tema "Atvirumas ir savitumas" šiandien yra labai aktuali mums asmeniškai, kaip ateitininkams, kaip lietuviams ir krikščionims. Tema apima beveik viską, tad vietos pasisakymams bus, tik laiko maža.

Nors platesnių diskusijų ir nebus, tačiau, atsižvelgiant į tradicinius kongreso tikslus ir peržvelgiant gaires nurodančios programos dalį, tenka laukti, kad bus pasisakyta svarbiais klausimais. Platesnes diskusijas tenka atidėti pokongresiniams sąjungų suvažiavimams, spaudai ir gyviems organizuotiems ar asmeniškiems pokalbiams. Juk kongresas nėra viso atbaigimas, o tik nauja laikotarpio pradžia.

Koks svarbiausias klausimas? Visų problemų negalima suvesti į vieną, tačiau man atrodo, kad pati svarbiausia problema yra tai, kad plačiose ateitininkų masėse nėra gelmės, kuri mūsų veiklai duotų akstiną, prasmingumą ir našumą. Jaučiamas per didelis dvasinis lėkštumas. Čia nekalbu apie pavienius asmenis (nes yra gilių asemnybių), bet apie bendrą padėtį. Todėl pačiu pagrindiniu kongreso uždaviniu laikyčiau naujos kibirkšties užžiebimą ateitininkuose ir ieškojimą kelių kaip tą ištvermingą uolumą ateityje puoselėti, pagaliau — kaip tą dvasią perduoti visai lietuviškai visuomenei, kuriai taip pat gelmės reikia. Ši mintis atitinka šio kongreso šūkio antrai daliai: "ištikimybė idealui".

Ne per daug pas mus ir atvirumo. Priežastis bent dalinai yra ta pati gelmės stoka. Kur jos nėra, ten kiti nepastebimi, nei kitais nesirūpinama. O mūsų rūpesčio laukia: pirmiausia — mūsų pačių lietuviškoji išeivijos visuomenė, kad duotume jai gelmės; taip pat — tautiečiai pavergtoje tėvynėje, kad juos prisimintume ir savo kūrybine lietuviška veikla duotume jiems vilties; paskui — kiti gyvenamo krašto žmonės ir net visa žmonija su minimomis skurdo, bado ir karo problemomis. Ne visi galėsime visom tom problemom rūpintis, bet vertėtų visas prieš akis sau pasistatyti.

Viktoras Petravičius — Spalvotas medžio raižinys

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

JEI JŪS NORITE SIŲSTI
SIUNTINĮ - DOVANAS Į USSR
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
F I R M O S
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	—	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	—	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	—	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	—	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	—	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEWOOD ACRES	—	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA	631 W. GIRARD AVENUE	—	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	—	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	—	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL	107 SO. VERMONT AVENUE	—	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	—	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD	1900 FLEET STREET	—	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	—	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	—	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	—	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE	—	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	—	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH	11339 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 9-3989
SO. BOSTON, MASS	396 W. BROADWAY	—	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	—	EX 2-0306

SKIP'S Self Service
LIQUOR STORE
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
JUNE — BIRŽELIO 24, 25, 26 D. D.

CHANTRE V.X.O.P. IMPORTED GERMAN BRANDY	Fifth	$4.89
ST. REMY Imported FRENCH BRANDY	Fifth	$3.79
MOUQUIN IMPORTED 10 year old BRANDY	Fifth	$3.79
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth	$4.89
BUTON IMPORTED VERMOUTH dry or sweet 30 oz. Bottle		$1.19
LUANA Imported Coffee Liqueur	Fifth	$4.98
PIERRE CARTIER BORDEAUX 1959 Vintage Red or White, Medoc or St. Emilion	Fifth	$1.39
FORBIDDEN FRUIT LIQUEUR	Fifth	$5.29
GETTELMAN BOCK BEER 24—12 oz. T. Away Bottles	Case	$2.79
SOUTHERN COMFORT LIQUEUR	Fifth	$3.89

NAUJI LEIDINIAI

● **LITHUANIA UNDER THE SOVIETS. Portrait of a Nation, 1940—1965. Edited by V. Stanley Vardys.** Frederick A. Praegley Vardys. Frederick A. Praeger, Publishers. New York • Wa- 8½ x ½ inč. formato, 300 psl., kaina $7.00, gaunamas "Draugo".

Tai didelis mokslinis veikalas, sukurtas kolektyvinės talkos pastangomis, redaguotas dr. Vytauto Vardžio, Wisconsin universiteto Milwaukee politinių mokslų profesoriaus, ir išleistas garsios JAV Praeger leidyklos. Jinai yra skirta amerikietiškai ir kitai angliškai kalbančiai visuomenei supažindinti su Sovietų okupacija Lietuvoje, remiantis visais politinių mokslų duomenimis. Čia telpa išsamios studijos prof. S. Sužiedėlio Lietuvos istorijos, prof. Vardžio "Nepriklausomos Lietuvos profilis" ir "Sovietų stiliaus agresija 1939—440 m.", prof. Zenono Ivinskio studija apie rezistenciją prieš sovietus ir vokiečius Lietuvoje; dr. T. Remeikio studija apie Lietuvos komunistų partiją ir sovietinį rėžimą, ir kiti straipsniai inž. Pr. Zundės, adv. V. Vaitiekūno, dr. J. Griniaus...

Ši svarbi knyga išeina kaip tik pačiu laiku, kada yra minima skaudi 25 metų Lietuvos pavergimo sukaktis. Tikimasi, kad plačiai pasaulyje žinomas leidyklos vardas dabarties laikų likiminę Lietuvos laisvės problemą ir tautai padarytą skriaudą čia visu rimtumu pateiks intelektualiai galvojančiam ir objektyvios tiesos ieškančiam skaitytojui ir daug prisidės prie teisingo Lietuvos bylos sprendimo.

● **ATEITIS, 1965 m., gegužės mėn. nr. 5.** Naujo numerio svoris, atrodo, guldomas ant prof. Juozo Ereto straipsnio "Pasiryžti ar pasiduoti". Tai puiki, visoms išeivijos kartoms tinkanti, gana pravarti tema. Labai gyvenimiškai gilios teologinės problemos užgriebtos trijuose savaip įvairiuos straipsniuose: kun. V. Bagdanavičiaus "Moterystės simbolis Dievo santykiams su žmogumi išreikšti"; A. A. pateiktoji tėvo Bernard Haering paskaitos apie Bažnyčią Vatikano II susirinkimo šviesoje santrauka ir R. Šliažo Spaudos apžvalgoje taikliai atrinkti atsiliepimai apie Teilhard De Chardin, minint jo mirties dešimtmetį. Visa ši straipsnių trijulė rodo, kaip gali būti patrauklios ir tokios teologinio pamušalo temos, jeigu tik jos pasakomos netrafaretinės išraiškos priemonėmis.

Įdomus, vietomis kaktomušinis Vox populi skyrius. Tačiau tais visais savo aštrumais jis ir yra gyvas. Tik būtų negerai, jeigu visi kampuotumai įgautų kokio nors piktybinio pobūdžio. Pavojus, atrodo, kartais yra, ir redakcija čia turėtų atidžiai budėti.

Jeigu ko šiame numeryje pasigendame, tai platesnio straipsnio ryšium su artėjančiu ateitininkijos kongresu, nes šitas "Ateities" numeris yra kaip tik prieškongresinis, o kongresui skirta tik pirmojo puslapio užuominos. Nors žurnalo numeris ir gegužės mėnesio, bet išeinąs jau birželio viduryje, tai, sklaidant jo puslapius, norėtųsi rasti ryškesnį akcentą tam, kas lietuviškąją visuomenę šiuo metu taip sukrečiančiai jaudina, būtent — stipresnį pabrėžimą lietuvių tautos dvidešimtmečio laisvės kovų sukakties.

● **LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1965 m., birželio mėn., nr. 6.** Numeryje tęsiamas konkurse premijuotųjų straipsnių spausdinimas: Jono Jaškausko "Tėvai ir brėstantis jaunimas" ir Vasario 16 gimnazijos mokinio Artūro Hermano "Mes ir tėvai". Be kita ko prof. dr. V. Bieliauskas rašo apie meilę šeimoje, Alfonsas Grauslys apie gailestingumo darbus kūnui ir Petras Pakalnis apie šimtmetines negrų išsilaisvinimo kovas Amerikoje. Bronius Krištanavičius, SJ, dar vis pasakoja labai spalvingus savo atsiminimus iš pokario Italijos. Labai kondensuotai, bet išmąstytai ir tajkliai apie foto meną rašo mūsų žymusis šios šakos menininkas Algimantas Kezys, SJ, straipsnį, palydint ir keturiais puslapiais atrinktų nuotraukų. Recenzuojama S. Ylos knyga "Dievas sutemose" ir Alb. Baranausko 'Karklupėnuose'".

Tiktai šiame numeryje šalia kūrybingų Kezio nuotraukų ir tokių pat A. Kurausko antraštinių vinječių įdėtas puslapinis Jurgio Juodžio siaubingai mėgėjiškos tapybos pavyzdys kontrastiškai iškrenta iš viso leidinio kultūrinio lygio. Būtų buvę daug geriau tokį puslapį papuošti kokia liaudies skulptūra, sakysim, 25 metų mūsų laisvės kovų sukakčiai tinkančia Šv. Jurgio, smeigiančio slibiną, tema. O tokių puikių šio motyvo skulptūrų mūsų tautodailėje galima rasti apsčiai.

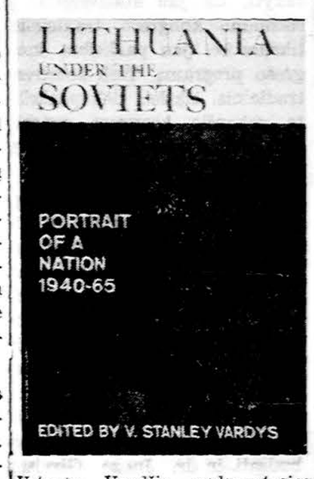

Vytauto Vardžio redaguotosios knygos viršelis.

● **MOTERIS, 1965 m., gegužės - birželio mėn., nr. 3.** Redakcijos ir administracijos adresas: 57 Sylvan Ave., Toronto 4, Ont., Canada. Prenumerata metams $4.00. Žurnalas jau yra pasiekęs gana aukšto lygio ir turinine ir technikine prasme. Leidinio puslapiai gausiai papuošti mūsų ir svetimų menininkų darbais, madų ir moterų gyvenimo nuotraukomis. Turinys labai įvairiai margas: literatūra, menas, istorija, socialiniai klausimai, visuomeninis gyvenimas, grožis, moterų pasaulio žinios, vaikų auklėjimas, šeimininkių kampelis. Va, sakysim, literatūros mėgėją patrauks šiame numeryje P. Gaučio straipsnis apie moterų poeziją ispaniškoje Amerikoje, ten pat duodant gražiai pailiustruotus tris poezijos vertimų puslapius.

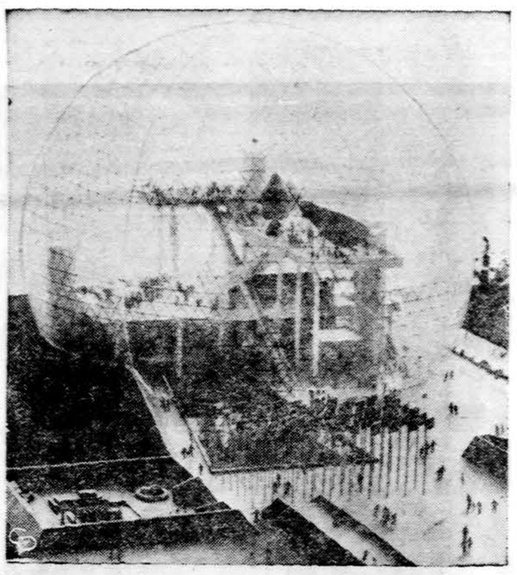

JAV eksponato modelis būsimoje 1967 m. Kanados pasaulinėje parodoje buvo atidengtas Ottawoje. Permatomas burbulas, vaizduojąs "mėnulyje gyvenamą pastatą", bus 19-kos aukštų ir 250 pėdų diametro. Burbulo, kainuojančio 9.3 mil. dolerių, statyba prasidės spalio mėn.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

● **Giuseppe Verdi REQUIEM, Bruno Markaitis VILNIAUS VARPAI.** Lithuanian Opera of Chicago, June 13, 1965 McCormick Place, Chicago. Tai didžiojo žuvusiems pagerbti koncerto leidinys - programa, 8 x 8 inč. formato, 54 psl., spausdintas išskirtinai gerame popieriuje. Meniškas apipavidalinimas A. Kurausko. Viršelyje liaudies skulptūra "Pieta". Prieš pirmąjį titulinį lapą puslapis skirtas T. Valiaus lino raižiniui "Šauksmas Baltijos pajūry". Toliau visų titulinių puslapių vienjetės A. Kurausko. Be kita ko leidinyje atspausdinta Lietuvio partizano laiškas išeiviams, abiejų kantatų tekstai, V. Jakubėno "Vilniaus varpų" muzikinis aptarimas ir koncerte dalyvaujančių chorų aprašai.

● **ANTONIANUM, 1965.** Spaudai paruošė Pranciškonų Šv. Antano gimnazijos abiturientai Kennebunkporte, Maine. Atspaudė pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Gausiai iliustruotas leidnys, supažindinąs skaitytoją su šiame krašte tokia vienintele lietuviška berniukų gimnazija.

● **TECHNIKOS ŽODIS, 1965 m., nr. 2.** Pagrindiniai šio numerio straipsniai skirti mirusiems prof Jonui. Šimoliūnui ir inž. Vytautui Pavilčiui atminti. Apie architektūrinius paminklus ir jų likimą JAV rašo V. Senuta, o apie Eifelio bokšto statybą Alg. Jasaitis. Plati ir įdomi apžvalginė žurnalo dalis. Prenumerata $5.00, $2.00 studentams. Administracijos adresas: A. Pargauskas, 5823 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629.

● **Juozas Bertulis, ANT LYGUMĖLIO.** Liaudies daina mišriam chorui.

● **Juozas Bertulis, ISBĖG, IŠBĖGA.** Mažosios Lietuvos liaudies daina mišriam chorui.

● **Juozas Bertulis, GERVĖ.** Liaudies daina žemam balsui su fortepijonu. Visi trys leidiniai išleista autoriaus lėšomis 1964 m., ir sukrauti J. Karvelio Prekybos namuose. Kiekvieno sąsiuvinio kaina 40 centų.

● **Pabaltijo istorikų susitikimas.** Estijoje, Saremos saloje, iš 14 amžiaus išlikusioje pilyje birželio mėn. pradžioje įvyko Pabaltijo istorikų susitikimas. Dalyvavo ir Lietuvos istorikai. Jiems buvo dėstoma, kaip tenka atžymėti sovietinės santvarkos įvedimo Pabaltijo kraštuose 25-ją sukaktį. Lietuviai istorikai aplankė Taliną, Tartu ir kitus miestus.

ST. ZABRODSKAS
MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street,
Tel. PR. 8-7887
CHICAGO, ILL. 60609

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

SUSTOKIT, APŽIŪRĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ
STEIN TEXTILE CO.
Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galit savo langams pasirinkti urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass". Jei jūs nemokat siūti, mes jums jas pagaminsim.
PIRKSIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffetą, aksomo, angliškų medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.
616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

MARQUETTE PARKE -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
Taupykite savo pinigus pas mus. O jeigu jau esate pasiruošę įsigyti savo namus ir norite gauti paskolą, tai imkite ją Marquette Parke — Amerikos Lietuvių sostinėje, Chicago Savings and Loan bendrovėje, kur visada gausite teisingą patarnavimą, pelningą dividendą ir apdraustą savo santaupų saugumą.
Chicagos Savings bendrovė jau 40 metų teikia įvairius finansinius patarnavimus šio didmiesčio ir jo apylinkių lietuviams. Tūkstančiai pasinaudoja jos patarnavimais. Kviečiame jais pasinaudot ir Jus.
Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet stengiamės visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams ir visada siekiame finansinės stiprybės. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsią tą pačią atsargią, protingą pinigų administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša Jums gerus dividendus.
- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Mokame aukštą 4 1/4 % dividendą investavimo sąskaitoms
HANDY HOURS
Monday ..... 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday ..... 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday .... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday ..... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday .... 9:00 A.M.-12:30 P.M.
Chicago Savings and LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60636 GR 6-7575

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ AUTOMOBILIŲ
(Complete auto service)
PILNAS TAISYMAS IR APTARNAVIMAS
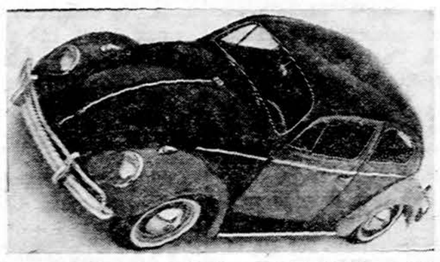
ERWIN'S AUTO REPAIR, INC.
2218 West 69th Street, Tel. HE 4-6900
CHICAGO, ILLINOIS 60636

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

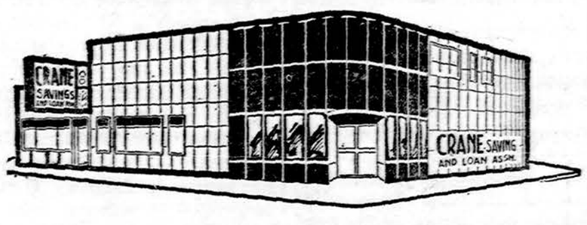
CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 1/2 % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. .....9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD ir KETV. .....9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. ....Trečiad. uždaryta

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL SuperFlame
3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN BONDING
AMERICAN INDEMNITY
CASUALTY MUTUAL
FIDELITY & DEPOSIT
FIRE & CASUALTY OF CONN.
GIBRALTAR INSURANCE
THE HANOVER
HIGHWAY INSURANCE
THE HOME
INTERSTATE
LASALLE CASUALTY
MANHATTAN FIRE & MARINE
MERCURY MUTUAL
MONARCH
NATIONAL UNION
NEW YORK FIRE
SECURITY INSURANCE
UNITED STATES FIRE
UNIVERSAL INSURANCE
WESTERN FIRE & CASUALTY
CALIFORNIA LIFE
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams Street Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Kultūrinė Kronika

Nuo impresionizmo iki abstrakto

Kun. Petro Dzegoraičio tapybos paroda Drauge

Kunigų Vienybės seimo proga "Draugo" redakcijos fojė atidarytoji ir dar tebevykstanti **kun. P. Dzegoraičio** tapybos darbų paroda, be kita ko, įdomi dar ir tuo, kad joje labai akivaizdžiai regime, jei taip galima išsireikšti, naujo dailininko gimimą. Ir šia prasme paroda yra apžvalginė, pristatanti žiūrovui nuoeitąjį dailininko kelią nuo mėgėjiškai naivaus pirmojo tapinio "Rudens puokštė" ligi subrendusiai išbaigto abstrakto "Senas vitražas".

Visa P. Dzegoraičio kūryba labai tiksliai telpa tarp antraštėje minėtos skalės. Net daugiau — atrodo, kad aplamai impresionistinis spalvos, šviesos ir objekto suvokimas bus labiausiai ir pažadinęs P. Dzegoraičio, kaip dailininko, gimimą. Šitas impresionistinis antspaudas jaučiamas ir vėliausiuos, jau abstraktan pasinešusiuos jo darbuos. Tuo P. Dzegoraitis yra ir savotiškai originalus, nes dauguma mūsų abstraktistų yra labiau artimi ekspresionizmui, ypač jaunesnieji.

Kur yra P. Dzegoraičio silpnybė ir kur stiprybė? Manytume, kad silpnumas yra visuos tuos saldžiai atvirukiniuos parkų, miškų bei pakrančių motyvuos, o gerumas kad ir literatūriniais vardais pavadintuos pusiau abstraktuos, kaip Senas vitražas, Gėlės (ne natiurmortas), XX amžius, Užburtos gėlės, Jėga, Pavasaris. Tai jau darbai, kuriuose mus domina ne tiek temos įvardinimas, kiek spalviniai, grynai tapybiniai paveikslo sprendimai. Jais kaip tik P. Dzegoraitis prisistato kaip akylaus dėmesio vertas dailininkas, nors vietomis dar neišsivadavęs iš impresionistinės įtakos, kaip, sakysim, Gėlių ir Pavasario mėlynumas, primenąs būdingąją Monet spalvą.

Parodoje išstatyta 25 darbai. Ją galima lankyti redakcijos darbo valandomis ir šeštadieniais iki 12 val. **k. b.**

Kun. P. Dzegoraitis Gėlės

Kun. Petras Dzegoraitis Senas vitražas
Iš parodos "Draugo" redakcijos foje

● **Sovietinio poeto Eugenijaus Jevtušenko dėmesys Šventajam Raštui ir enciklikoms.** Kaip "The Register" birželio mėn. 13 d. laidoje žinia iš Turino, Italijos, informuoja, Jevtušenko vakariečiams žurnalistams yra pareiškęs, kad jis ypač domisi Šventuoju Raštu ir dažnai jį skaitąs, nes pats jaučiąsis labai artimas kai kuriems krikščioniškiems principams. Jis taipgi skaitąs ir popiežiaus Jono XXIII enciklikas ir esąs sujaudintas jų gilaus humaniško ir dvasinio turinio. Kaip žinome, Jevtušenko yra šiuo metu vienas iš populiariausių jaunesniosios kartos rusų poetų, kartais svo kūryba pamaištaująs prieš režiminę rutiną ir varžtus.

● **Aptariama E. Mieželaičio kūryba.** Vilniuje pasirodė stambi kritiko J. Lankučio studijinė knyga "E. Mieželaičio poezija".

● **Konkurse pripažintos vertingiausios knygos Lietuvoje.** Ten paskelbti "Vagos" leidyklos kasmet organizuojamo konkurso duomenys. Skaitytojai turėjo pasisakyti apie 1964 m. geriausias ir gražiausiai išleistas knygas. Dabar rašoma ("Komj. Tiesa", nr. 110), kad pagal atsiliepimų daugumą vertingiausiomis 1964 metų "Vagos" (b. grožinės literatūros leidyklos) išleistomis originaliosios prozos knygomis pripažinti lietuvių rašytojų romanai: J. Avyžiaus "Kaimas kryžkelėje", J. Mikelinsko apysaka "Vandens nešėja", J. Dovydaičio "Žydrieji ežerai". Vertingiausiais poezijos leidiniais pripažinti: Ed. Mieželaičio "Lyriniai etiudai", K. Kubilinsko poezijos rinktinė "Lygumos dainuoja" ir J. Marcinkevičiaus poema "Donelaitis".

Rusų ir sovietų tautų rašytojų kūrinių vertimų tarpe vertingiausiais laikomi latvių rašytojo V. Lacio "Po darganos", D. Granino "Skrendu į audrą", J. Germano "Brangus mano žmogau"'. Iš užsienio rašytojų vertimų išskirti: J. Steinbecko "Mūsų nerimo žiema", V. Hugo "Paryžiaus katedra", J. Londono "Martin Eden". Gražiausiais 1964 m. leidiniais pripažinti: A. Vienuolio "Užkeikti vienuoliai" (dail. S. Valiuvienė), J. Janonio "Ave vita" (dail. V. Žilius), E. Mieželaičio "Lyriniai etiudai" (dail. R. Gibavičius).

● **Paminėtos J. Juškos 150-sios gimimo metinės.** Lietuvoje paminėta kalbininko ir tautosakininko Jono Juškos 150 m. gimimo sukaktis. A. Mockus "Tiesoje" (birž. 9, nr. 133) pastebi, kad J. Juškos darbai žymia dalimi persipynę su brolio Antano Juškos veikla. Tai esąs retas kultūros istorijoje reiškinys. J. Juškai priklauso nuopelnai, leidžiant dainas ir lietuvių kalbos žodyną. Būdinga, kad, J. Juškos sukaktį minint, dabar primygtinai nurodyta į broliams Juškams teiktą aktyvią rusų mokslininkų ir mokslo įstaigų paramą. Lietuvoje išleistos visos brolių paskelbtos dainos ir kt.

● **Leidinys su M. K. Čiurlionio paveikslais ir Nėries poezija.** Lietuvoje išleistame "Bičiulystės" leidinyje įdėtos M. K. Čiurlionio aštuonių paveikslų reprodukcijos su S. Nėries eilėraščių ciklu "Iš M. K. Čiurlionio paveikslų". Leidinio tekstai lietuvių, rusų, anglų, vokiečių ir prancūzų kalbomis.

KAS APIE TAI RAŠYS?

(Atkelta iš 1 psl.)

nau, ir "Aidų" ir kitų leidinių puslapiai šiam reikalui būtų mielai skiriami. Pagaliau ir atskira studija apie vieną ar kitą mūsų rašytoją ar literatūrinių straipsnių rinkinys, pasidairius leidėjų, dar galėtų išeiti ir visai atskira knyga. O tai jau būtų visai konkreti šios dienos mūsų gyvenimo duoklė visos tautos kultūriniam aruodui .

Šitokioje situacijoje yra labai sveikintinas "Į Laisvę fondo lietuviškai kultūrai ugdyti" užmojis išleisti 1966 metais didelę, studijinę ir kolektyvinio darbo knygą apie laisvojo pasaulio lietuvių literatūrą 1945—1965 m. laikotarpiu. Tikimasi, kad šis leidinys bent dalinai atpirks atskirų studijų trūkumą čionykštėje mūsų literatūrinio gyvenimo vagoje.

K. Brd.

Nauji archeologiniai radiniai Palestinoje

J. DAINAUSKAS

Šveicarų bei prancūzų spaudoje pasirodė žinių apie raštų ritinį, rastą praeitų metų pabaigoje Masadoje, prie Negyvosios Jūros. Masadoje buvo uolėta karaliaus Erodo tvirtovė, kurioje dar ilgai žydų sukilėliai priešinosi romėnams jau po to, kai 70 m. po Kr. Titas Jeruzalę buvo sulyginęs su žeme.

Tos tvirtovės šiaurvakarinių įrengimų vienoje patalpoje po griuvėsiais buvo rasti du ritiniai, kurių vienas apima 81—85 psalmių rankraštį. Tai yra pirmas raštų ritinys iš Antrosios Šventyklos laikotarpio (nuo 516 m. prieš Kr. iki 70 m. po Kr.). To ritinio rašmenys yra visiškai tokie pat, kaip ir ritinių, rastų Qumran vietovėje, irgi prie Negyvosios Jūros. Iki šiol padaryti rastų psalmių tekstų išskaitymai rodo, jog jie beveik pažodžiui atitinka kitiems išlikusiems tų psalmių hebraiškiems tekstams. Gi stilius ir išsireiškimai antrojo ritinio visai nesiskiria nuo nešventraštikų tekstų, rastų Qumrane.

Toje pačioje patalpoje, kurioje tvirtovės gynėjai trejus metus gyveno ir kovojo su juos apgulusiais romėnais, taip pat buvo rasti keturi lotyniški dokumentai, surašyti papiruso lakštuose. Papirusai su lotyniškais tekstais iš viso yra didelė retenybė. Jų tikrą vertę istorijai, o ypač Masados tvirtovės kovos istorijai, galima bus nustatyti, tik paskelbus jų turinį bei fotostatus. Kiek galima iš paviršutiniško apžiūrėjimo spręsti, vienas tų lotyniškų papirusų turįs duomenis apie rūbus bei aprangą.

Kitame tos pat patalpos kampe rasti indai, krepšiai, ginklai ir keliasdešimt apvalių akmenų, tikriausiai vartotų smogti į priešą, o taip pat ir daug sudaužytų skydų gabalų.

Atskiro pastato griuvėsiuose atkasti dviejų eilių kolonų likučiai. Pastatas, savo išilgine ašimi nukreiptas į Jeruzalę ir, atrodo, galėjo būti ir sinagoga. Ten pat rastas indas su įrašu: "Kunigų dešimtinė", dvidešimt molinių žibintų ir bronzinio rakto likučiai. Jei tai tikrai buvo sinagoga, tai ji būtų seniausioji iš žinomų iki šiol ir vienintelė iš Antros Šventyklos laikotarpio

Neabejotina, jog istorijai svarbiausi yra rasti tų penkių psalmių rankraščiai, ypač todėl, kad Qumran (t. v. Negyvosios Jūros) raštų amžius yra labai sunkiai nustatomas. Naujai atrastas 81—85 psalmių tekstas yra neabejotinai parašytas prieš Masada tvirtovės sugriovimą, t. y. prieš 70 metus po Kristaus. Užtat tas radinys gali daug padėti ir Qumran ritinių tekstui analizuoti bei jų atsiradimo amžiui geriau nustatyti, kas, savo ruožtu, gali paryškinti ir Senojo testamento tekstus.

Švento Antano gimnazijos rekt. žodis

(Atkelta iš 2 psl.)

kaupt jos metiniams nuostoliams mokėti. Jaunimas yra nepalyginamai brangesnis už pinigą. Tai kiaurai suprantame visi. Lietuviams pranciškonams Visagalis jaunimo atžvilgiu, atrodo, yra uždėjęs išskirtinę pareigą. Toronte mūsų Prisikėlimo parapijoj prieš 12 metų įrengiant sales, labiausiai buvo atsižvelgta į jaunimą. Šį pavasarį daugiausia tuo tikslu statomos naujos patalpos — parapijos namai. New Yorke jau perkamas gražiausias žemės sklypas kultūros židiniui kurti, kuriame jaunimui skiriama pati pirmoji vieta. Kennebunkporte gi turime šv. Antano gimnaziją.

Mieli Geradariai, brangūs lietuvybės mylėtojai, ir toliau remkite mus jaunimo auklėjimo darbe! Tos paramos pranciškonai laukia iš kiekvieno, kuriam brangi Lietuvos ateitis — jaunimas. Labiausiai Jūs, tėveliai ir motinėlės, palaikykite mus, siųsdami į šv. Antano gimnaziją mokytis savo sūnus. Dievui gelbstint, bendrom jėgom, mes galime pasiekti didžių laimėjimų.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM,
provincijolas ir rektorius

1965. VI. 5.

(Iš Antonianum 1965 m.)

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klijentų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

● NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue ..... AL 4-5456
● NEW YORK, N. Y. 10011, 108 West 14th St. ..... CH 3-3005
● BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue ..... EV 4-4952
● BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue ..... DI 5-6808
● ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street ..... CH 9-6245
● BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue ..... LI 2-1767
● SOUTH BOSTON, MASS., 327 W. Broadway, ... Tel. AN 8-0068
● BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue ..... TL 6-2674
● CHICAGO 22, Ill., — 2222 W. Chicago Avenue ..... BR 8-6966
● CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street ..... WA 5-2737
● CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road ..... TO 1-1068
● DETROIT, Mich.—7300 Michigan Avenue ..... VI 1-5355
● GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. .... GL 8-2256
● HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau ..... GL 7-1575
● HARTFORD, 14, Conn., 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030 ir 246-0215
● IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ..... ES 2-4685
● YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue ..... RI 3-0440
● LOS ANGELES 22, Calif.—960 So. Atlantic Blvd. .... AN 1-2994
● LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street ..... FO 3-8568
● NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue ..... BI 3-1797
● NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. ..... LO 2-1446
● PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street ..... MU 4-4619
● PASSAIC, N. J. — 176 Market Street ..... GR 2-6387
● PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. .... PO 5-5892
● PITTSBURGH 3, Pa — 1307 E. Garson Street ..... HU 1-2750
● SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street ..... FI 6-1571
● WATERBURY, Conn. — 6 John Street ..... PL 6-6766
● WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street ..... SW 8-2868
● YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. ..... GR 6-2781

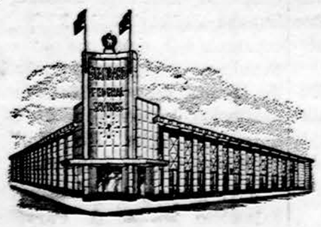

STANDARD FEDERAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. — VIrginia 7-1141

TURTAS — $90,000,000.00 REZERVAI — $8,800,000.00

Vienintėlė lietuviška bendrovė Chicagoj mokanti dividentus kas 3 mėnesius. Dabartinis dividentas 4¼% visoms taupmenoms.

PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI PRIEINAMOMIS SĄLYGOMS

VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro
Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais nedirbama.

JUSTIN MACKIEWICH,
Valdybos pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
Mr. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

APIE VAIKUS IR MŪSŲ BENDRAVIMĄ SU JAIS

N. BUTKIENĖ, Reading, Pa.

Didžiausia tėvų brangenybė— vaikas. Niekas pasaulyje negali suteikti tiek džiaugsmo, išdidumo ir laimės, kaip vaikas. O kartu toji mažoji būtybė reikalauja daug darbo, dažnai nešdama ir nemaža nemalonumų ir baimės, ypač rūpesčių dėl jo sveikatos.

Nors jis pats bejėgis, bet sugeba priversti suaugusius suktis apie save, išardo nusistovėjusią ligi jo atsiradimo gyvenimo tvarką ir biudžetą.

Augantis vaikas vienu ir tuo pačiu metu yra ir žvėrių dresiruotojas, ir kalėjimo budėtojas, ir kartu sielų gydytojas, net burtininkas, kuris keliais stebuklingais žodžiais vėl gali atstatyti tėvų sudužusias viltis. Nors ir mažas vaikas, bet turi energijos, kaip garvežys, fantazijos, kaip pasakorius. Jam svetima ramybė, jis naivus, kaip mažas žvirbliukas, o kai pakelia savo balselį, tai atrodo, kad visos orkestro triūbos groja kakaroniją.

Žinoma, ne visi vaikai savo būdu yra vienodi, bet jie visi turi vieną bendrą bruožą, kurio trūksta suaugusiems: jie turi gabumą kiekvieną dieną iš naujo džiaugtis savo gyvenimu. Ne be pagrindo tas amžius pavadintas auksine vaikyste.

Trijų asmenų gyvenimas

Vedusių porelė, įsitikinusi vieną dieną kad jie greit pasidarys savo pirmo vaiko tėvais, pradeda nerimauti ir beveik bijoti to nepažįstamo trečio asmens, kuris žada pažeisti jų gyvenimo tvarką. Kuo turtingesnė šeima, tuo jai lengviau prisitaikinti mintimis prie būsimojo šeimos diktatoriaus. Tėvams reikia tiktai saugotis, kad nepasidarytų savo vaiko vergais. Nereikia gyventi vien vaiko gyvenimu. Reikia rūpintis ir savimi ir savo sveikata. Tik tuo būdu galima bus išsaugoti šeimos harmoniją.

Vardo reikšmė

Parinktas vaikui vardas turi gyvenimė nemažą reikšmę, ypač kai parinkimas vyksta ryšium su pergyvenamuoju momentu. Pvz., Sovietų Rusijoje dabar vardai vargina daug žmonių, nes tėvai, norėdami parodyti savo vergišką paklusnumą raudonajam tironui, savo berniukams davė Stalino vardus. Stalinui mirus, nemaža atsirado ir Chruščiovų. O dabar jau abu liko nuvainikuoti. Kaip dabar turi jaustis nelaimingi žmonės, "pagražinti" niekšų vardais?

Ir seniau buvo žmonių, kurie norėjo matyti savo vaikus herojais ir jiems parinkdavo visokių mitologinių herojų vardus. Pvz., pavadindavo vaiką Herkulu. O tas, nelaimingas, išaugęs panašiu į viščiuką, gėdijosi savo vardo visą gyvenimą ir pyko dėl tokio tėvų "neapsižiūrėjimo".

Įsūnijimo problema

Geriau darydavo tie, kurie tenkinosi krikščioniškais vardais. Lengviausias būdas jais naudotis — tai vaikui duoti vardą to šventojo, kuris vaiko gimimo ar krikšto dieną buvo pažymėtas kalendoriuje.

Vienas Šveicarijos psichologas dr. E. Tamer galvoja, kad tik tada galima pasakyti "neimkite svetimų vaikų", kai nesi pilnai įsitikinęs, kad reikia patarti: "Taip, imkite".

Nereikia pamiršti, kad nemaža tėvų galvoja, jog jų nuosavi vaikai yra be klaidų, idealūs, o jei kokią klaidelę pastebi, lengvai dovanoja, nes tai nuosavas kraujas. Tik tokiems tėvams nepatartina įvaikinti svetimų vaikų. Geriau tegul imtų šuniuką ar katytę, kurie taip pat lengvai užkariauja bevaikių širdis, nes kiekviena širdis trokšta ką nors mylėti ir globoti.

Amerikoje tenka dažnai girdėti apie vaikų įsūnijimą, ypač kino artistų šeimose, kurie neturi savo vaikų: Jack Benny (vieną mergaitę), dainininkė Patti Page (du vaikus), Bob Hope (net keturius). Įvaikina ir kurie turi savus: Elizabeth Taylor, Sammy Davis, Jr. ir daug kitų. Nemaža įsūnytų būna labai prisirišę prie savo įvaikintojų ir juos myli, kaip mylėtų savo tikrus tėvus. Ne be reikalo yra patarlė: "Ne tie tėvai, kurie pagimdė, bet tie, kurie išaugino!"

Todėl patartina tiems žmonėms, kurie neturi savo vaikų, o vaikus myli ar galėtų išauginti daugiau, kiek Dievas jiem davė, pasirūpinti našlaičiais ir tuo būdu padidinti laimingųjų skaičių.

Maži vaikai ir naminiai gyvuliai

Daug žmonių mėgsta laikyti namuose šuniuką, katytę, papūgą ar kanarėlę. Vokietijos gydytojas Schreiber tvirtina, kad visi naminiai gyvuliai ir paukščiai yra ne tik pavojingi vaikams, bet ir suaugusiems.

Nėščia moteris lengvai gali per savo kūną perduoti gyvulio ligą laukiamam kūdikiui. Todėl, kas nenori skirtis su savo gyvuliukais, turi pripratinti save po kiekvieno žvėriuko glostymo plauti rankas, o po paukštelio pabučiavimo — savo burną. Nemaža vaikų kenčia nuo vidurių kirmėlių, kurias jiems perduoda šuniukai, iš meilės laižydami vaikus savo liežuvėliais.

Prisimintina didelė nelaimė vienoje Austrijos kino žvaigždės šeimoje, kurioje iš šešių asmenų pasimirė penki, užsikrėtę nuo savo numylėtos papūgos jos specifine liga.

Ar vaikas meluoja?

Atsakymas į šį klausimą gali būti tik vienas — ne. Vaikai nemeluoja. Ligi 5-6 metų jie kalba neatskirdami tikrovės nuo fantazijos, kuri pas juos labai išsivysto, ypač kai suaugę jiems daug pasakoja ir skaito pasakas. Vaikai tiki kiekvienu jiems pasakojamu atsitikimu. Ir jie visa tai pergyvena taip stipriai, kad pvz. jie mano, jog auksinės žvaigždės tikrai krenta ant žemės. Jie girdi, kaip medžiai tarp savęs kalbasi; kaip krosnis šaukia šeimininkę, kad pyragas jau iškeptas.

Neturinčios savo lėlės mergaitės paima medžio gabaliuką, susuka skuduriuke ir mato jame savo pamiltą lėlę.

Todėl nereikia mažiems vaikams sakyti, kad jie kalba netiesą, o atvirkščiai — reikia tik suprasti jų fantaziją. Bet sulaukusiems 5-6 metų vaikams galima jau pradėti švelniai aiškinti, kaip atskirti tikrovę nuo fantazijos, bet neminėti žodžio "melas", kurio reikšmės toks mažas vaikas dar nesupranta. Jis savo fantaziją laiko tikrove ir fanatiškai kovoja dėl savo "tiesos".

Pradėjus mokyti vaiką — sakyti tik tiesą. Nereikia sunkiai bausti už melagystę. Reikia pratinti atprasti nuo melagystės, ypač jei pastebėta, kad vaikas tuo ieško sau naudos. Gerai išjuokti ir įtikinti, kad niekas jo pasakoms nepatikės; toks morališkas gąsdinimas stipriau veikia, kaip kūniška bausmė, kuri kartais tik verčia vaiką gudriau apgaudinėti.

Saldumynų pamėgimas

Daug vaikų mėgsta pačiupti saldainiuką. Kai kurie tėvai už tai baudžia vaiką ir saldainius, pyragaičius ir kitus skanumynus laiko užrakintus arba tokioje vietoje, kuri vaikams nepriieinama.

Geriau nuvesti saldainių mėgėjus pas gydytoją ir sužinoti ar netrūksta kūnui cukraus. Medicina laiko cukrų vitaminų naikintoju, todėl Švedijoje uždarė beveik visas saldainių krautuves mokyklų artumoje.

Gydymas nuo baimės

Nemaža vaikų bijo tamsaus kambario ir dar labiau rūsio. Čia dažnai būna kalti suaugusieji, kurie mėgsta pagąsdinti mažiukus, būtent, jei jie nebus paklusnūs, bus užrakinti tamsiame kambary.

Pas tokius įbaugintus vaikus su fantazijos pagalba dar labiau išsivysto baimė ir jie naktimis negali užmigti, užmigę sapnuoja baisiausius dalykus ir dažnai su ašaromis atbunda.

Jei suaugusieji pastebi, kad vaikas bijo tamsos, turėtų jam išaiškinti, kad tamsa labai naudinga, kai jis miega ar nori pailsėti. O šviesa tada tik kenktų akims ir išsklaidytų miegą.

Gerai būtų paimti vaiką už rankutės, kad jis jaustų artimą apsaugą, nuvesti į tamsų kambarį. Nebloga ten nustumti kokį nors daiktą, pvz., lyg netyčia kristų kėdė. Tą patį reikia padaryti anksčiau apšviestame kambary, kad vaikas neišsigąstų netikėto garso. Tuo būdu pratinti jį prie orientacijos.

Nebloga su vaiku kartu čiupinėti patamsy sienas ir daiktus ir pratinti vaiko akis matyti ir atskirti kiekvieną daiktą. Jokiu būdu nestumti vaiko į patamsį, išjuokiant jį.

Visai maži vaikai bijo judėti savarankiškai, vis ieško suaugusio rankos ar mamytės sijono. Tokiam galima leisti pasiimti į lovą jo numylėtą žaisliuką: lėlę ar meškiuką. Vaikai mėgsta juos apkabinti ir su jais greit užmigti, jausdami, kad jie ne vieni.

Patarlės

Štai keletas patarlių, susijusių su vaikų pasauliu:

Anglai sako: "Prie ko jaunas priprato, tą senas išsaugojo".

Švedai mano, kad jaunas lokys vienodai urzgia, kaip ir senas.

Airiai galvoja, kad jaunuoliai nežino nieko apie senatvę, o seni užmiršo apie jaunystę.

Izraelyje sako, kad jaunas deglas taip pat skausmingai degina.

Arabai išmintingai pripažįsta, kad jaunystė — tai kvailystė, nuo kurios išgydo senatvė. Jie taipgi pataria suaugusį sūnų padaryti savo broliu.

Gintaro baliaus debiutantės Chicagos South Shore Country klubo patalpose. Iš k. į d.: Kristina ir Jacqueline Mikšytės, Maryellen Waišnoraitė, Diana Kuoliskaitė, Patricija Murray, Cheryl Gedutytė, Donna Brazytė ir Nancee Žabrauskaitė. Nuotr. V. Noreikos

Marija ir Antanas Rudžiai piauna vestuvinį pyragą sidabriniame sutuoktuvių jubiliejuje Chicagos South Shore Country klubo baliaus salėje. Asistuoja jos jauniausių vaikų porelė: Rožytė ir Morkutis. Nuotr. V. JukneviČiaus

SVEIKOS VAIŠĖS JAUNIMUI

STEFANIJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Birželis gal judriausias mėnuo įvairiom šventėm. Žinoma, turiu galvoj tik šeimos šventes, iš kurių labiausiai populiari ir daugiausia šeimų liečia, tai mokslo metų baigimo šventė. Šiam momentui atžymėti namuose dažniausiai ruošiamos vaišės, kuriose daugiausia dalyvauja jaunimas.

Jaunimas, išėjęs iš mokyklos suolo, turi kaip ir paskutinę progą pabuvoti savo klasės draugų tarpe, pasidžiaugti bendra mokyklos nuotaika ir prisiminti laimingąsias dienas mokykloje. Juos tokiu metu nevilioja valgiais apkrauti stalai, jie daugiau gyvena nuotaika ir jaunystės džiugsmu. Tad šia ir kiekviena mūsų jaunimo vaišių proga stalas turėtų pasižymėti lengvumu, skoningumu ir patrauklumu.

Tokiais atvejais nesudėtingas vaišes gali ir pats jaunimas paruošti. Pavyzdžiui, mažus užkandėlius, savo gamybos saldainius, sausainius, riešutus ir t. t., na, ir, žinoma, gaivinančio gėrimo - punšą.

Kimštos datulės

Datulių kaulus išimti ir prikimšti šiuo mišiniu:

Smulkiai sukapoti riešutus, pridėti truputį medaus ir truputį pyrago džiuvėsių. Viską sumaišyti, tik žiūrėti, kad būtų ne per skysta ir ne per standri masė.

Vynuogių punšas

Imti 2½ puoduko cukraus, 1½ puoduko vandens, 1 skardinėlę koncentr. šaldytos apelsinų sunkos, 1 skardinėlę koncentr šaldytos citrinos sunkos, 2 skardines šaldytos vynuogių sunkos, 1¼ gal. vandens, 1 kvortą ginger ale.

Pažymėtą kiekį vandens ir cukraus užvirinti. Atvėsinti. Supilti visas sunkas ir vandenį. Prieš naudojant, supilti ginger ale. Pridėti ledų.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Marija Kriaučiūnienė,** Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicagos klubo pirmininkė, ir Zuzana Juškevičienė, klubo vicepirmininkė, daug pasidarbavo, skoningai įrengdamos tautodailės kūrinių parodėlę McCormick didžiosios koncertų salės foje, kai salėje vyko "Requiem" ir "Vilniaus varpų" koncertas.

★ **B. Šlepetytė - Venskuvienė** balandžio 26—30 d. Paryžiuje dalyvavo Pasaulio katalikių moterų organizacijų unijos (UMOFC) Tarptautinio biuro ir komisijų posėdžiuose, atstovaudama PLKOS ir visų pavergtų tautų katalikes moteris.

Balandžio 21—23 d. B. Venskuvienė, pakviesta V. Vokietijos Katalikių moterų sąjungos (Der Katholische Deutsche Frauenbund) centro valdybos, dalyvavo Vokietijos katalikių kongrese Aachene.

Kaip apgaunamos moterys netikrais kvepalais

Tur būt, šiame krašte nėra tokios srities, kur nebūtų įsivėlę sukčiai. Čia paliesime tik vieną sritį, kurioje daugiausia nukenčia amerikietė, o gal net ir lietuvė moteris. Tai netikrų kvepalų gamyba ir jų platinimas. Šios rūšies sukčiai dažniausiai panaudoja pigią esenciją, o supakuoja savo prekę į buteliukus ar indelius, kuriuos naudoja žymių kvepalų gamintojai.

John Power, buvęs FBI agentas, o dabar Etikos saugumo biuro viršininkas, atskleidžia visuomenės žiniai, kad kvepalų suktybė jau siekia multimiljoninę apyvartą. Minimas biuras dabar pradėjo varyti didelę akciją prieš šiuos sukčius, kai nusiskundimai pasipylė iš viso krašto, kaip iš gausybės rago.

Pagrindinė priežastis, kodėl tiems sukčiams taip sekasi sufabrikuotus kvepalus išplatinti, tai žmonių silpnybė įsigyti prekę pigesne kaina, negu, sakysime, krautuvėje.

Įklampinta klubo pirmininkė

Viena moteris, kuri buvo žinoma New Jersey moterų klubo pirmininkė, prisipažino nupirkusi iš atėjusio į namus pardavėjo net šešetą tuzinų buteliukų kvepalų. Ji, norėdama pasisekimo klubo piniginiam vajui, tuos visus kvepalus pardavė kiek brangesne kaina klubo narėms. "Krautuvėje aš sumokėdavau $4.00 už tokį pat kvepalų buteliuką, tai, kai man pasiūlė tik po $1.00 už buteliuką, aš buvau tikra, kad padarysiu "gerą biznį"', skundėsi toji moteris.

Sukčiai, kad apgautų neapdairų klientą, jei negauna originalių buteliukų, tai bent uždeda užrašus: "Pagamintas Prancūzijoje" ar "Iš Paryžiaus", arba vėl: "Išimtinai prancūzų formulė" ir t.t.

Apgautos moterys New Yorke ir Floridoje

Kita suktybė, nuo kurios šimtai moterų nukentėjo, išaiškinta New Yorke. Apgavikai nupirko 8 uncijų buteliukus gerai žinomos formos tualetinio vandens, kurio butelis krautuvėje paprastai kainuoja $10.00. Jie taip perpylė į mažus, rankinuke nešiojamo didumo buteliukus, 1 dramo dydžio (dramas = 1/16 uncijos) ir pardavinėjo po $1.00 už buteliuką. Tokiu būdu jie padarė 600% pelno.

Miami, Floridoje, detektyvai užtiko pardavėją, kuris turėjo 2000 pusės uncijos buteliukų kvepalų, su žymios firmos užrašu. Tas pardavėjas tą netikrą prekę urmo kaina parduodavo visą kiekį už $450.00. O jei tai būtų buvusi tikra prekė, tai legalioje prekyboje tas kiekis kainuotų net $27,000.00.

Apgavikai taip įgudo tame amate, kad stengiasi išlaikyti savo padirbtoje prekėje atitinkamų kvepalų kvapą. Tačiau tų netikrų kvepalų malonus kvapas tuoj išnyksta, vos tik jį pavartojus.

Neįsileisk pardavėjų į namus!

Netikrus kvepalus daugiausia išplatina į namus atsilankiusieji pardavėjai, užsakymai paštu, skelbimais susigundžius, ir tiesiog gatvėje, kur praeivis "įtikinamas", kad prekė gauta iš subankrutavusios parduotuvės ar pan.

Los Angeles mieste neseniai šimtai šeimininkių mokėjo besilankančiam po namus pardavėjui $5.00 už unciją "prancūziškų" kvepalų. Supakavimas ir visa išvaizda rodė tikrą produktą. Tuo tarpu sukčiui ši imitacija tekainavo vos 12c už unciją.

Apgavikai turi labai lankstų liežuvį ir išgalvoja visokiausių pasakų bei "istorijų", kaip savo padirbtą prekę parduoti.

Todėl apsisaugoti yra tik vienas tikras kelias, tai viską pirkti patikimoje parduotuvėje. Jei ir tokiu atveju įvyktų apgavystė, tai bent žinai, ką traukti atsakomybėn. O perkant iš pašaliečių, nepažįstamų pardavėjų, gali būti tikras, kad būsi tik sukčiaus auka, kurio ir prie geriausių norų vėliau neberasi!

A. Smn.

L. D. Kunigaikštienės Birutės dr-jos Centro Chicagos skyriaus naujai išrinktoji valdyba. Sėdi iš deš. į k.: Marta Babickienė — pirmininkė, Liucija Stasiūnienė — vicepirmininkė, Bronė Gustaitienė — rev. kom. narė. Stovi iš deš. į k.: Marija Jautakienė — iždininkė, Vanda Kulikauskienė — narė kultūriniams parengimams, Vilė Genienė — rev. kom. pirmininkė, Leokadija Dainauskienė — sekretorė, Janina Žitkuvienė — rev. kom. narė. V. Noreikos nuotr.

Birutininkių kultūrinėje popietėje dr. Julija Monstavičienė skaito paskaitą tema "Balansuoto maisto reikšmė". V. Noreikos nuotr.